

qua libet brevem locum excerpere: Sæpe me querentem de feminarum, sæpe de virorum, nec de privatorum modo, sed etiam magistratum sumptibus audistis, diversisque duobus vitiis, avaritia et luxuria, civitatem laborare, quæ pestes omnia magna imperia everterunt. Quo melior lætiorque in dies fortuna reipublicæ est quoque magis imperium crescit et iam in Græciam Asiamque transcendimus, omnibus libidinum illecebris repletas, et regias etiam attractamus gazas, eo plus horreo, ne illæ magis res nos ceperint quam nos illas. Iam nimis multos audio Corinthi et Athenarum ornamenta laudantes et antefixa³⁾ fictilia⁴⁾ deorum Romanorum ridentes. Ego hos malo propitios deos, et ita spero futuros, si in suis manere sedibus patiemur.

1) junctum vehiculum, forspændt Vogn. 2) propius mille passus = propius quam m. p.

3) antefixa, af ante figo, Tempelprydelser (paa Bygningens ydre Sider, Tag, Gavl o. s. v.).

4) Fictilis, af Leer, af Pottemagerarbejde, Teglbrænderarbejde.

3) Opgave i Modersmaalet. Hvilke Pligter har Mennesket med Hensyn til Dyrene? 4) Geometrisk Opgave. Af en Trekant kjender man den ene Høide h og de to Vinkler A og B , der ligge ved Grundlinien. Trekantens Sider og Areal skulle udtrykkes ved h , A og B i Formler bekvemme for Logarithmeregning, og beregnes for $h = 10$ Alen, $A = 30^\circ$, $B = 63^\circ 28' 45''$. 5) Arithmetisk Opgave. Naar man til to ubekjendte Tals Produkt lægger deres Sum, faaer man et bekjendt Tal a , og naar man fra deres Produkt trækker Summen, faaes et andet bekjendt Tal b . Hvorledes udtrykkes de to ubekjendte Tal ved a og b ? Hvorledes maa a afhænge af b , for at de ubekjendte Tal skulle blive ligestore, og hvor store blive de i saa Tilfælde?

V.

Prisconcurrencer.

Til Besvarelse af de i Aarene 1857—1863 af Universitetet udsatte 84 Prisopgaver indkom ialt 42 Afhandlinger, hveraf der blev tilkjendt 17 Præmien og 9 accessit, nemlig 6 theologiske, hvoraf der blev tilkjendt 1 Præmien, 3 accessit, 7 juridiske, hvoraf der blev tilkjendt 3 Præmien, 6 statsvidenskabelige, hvoraf der tilkjendtes 3 Præmien, 1 accessit, 1 medicinsk, 5 æsthetiske, hvoraf der tilkjendtes 2 Præmien, 2 accessit, 2 i den orientalske Philologi, hvoraf der tilkjendtes 1 accessit, 5 mathematisk, hvoraf der tilkjendtes 4 Præmien, 1 astronomisk, som fandtes værdig til Præmien, 1 fysisk, som erholdt accessit, 5 historiske, hvoraf der tilkjendtes 3 Præmien, 1 accessit, og 3 filosofiske.

Prisopgaverne og Besvarelserne i de enkelte Aar have været følgende:

1857.

Til Besvarelse af de i Aaret 1856—57 udsatte Prisopgaver*) indkom 5 Afhandlinger: en theologisk, tre statsvidenskabelige og en æsthetisk. Af disse fandtes to Afhandlinger, nemlig een af de statsvidenskabelige og den æsthetiske værdige til

*) See Univ. Medd. for 1849—1856, S. 50—51.

Prisen; to Afhandlinger, den theologiske og en af de statsvidenskabelige tilfjendtes der accessit. Forfatterne befandt sig at være:

Cand. philos. Bernhard Friehling til den statsvidenskabelige,
Cand. philos. P. L. Møller (i Paris) til den æsthetiske,
Stud. theol. C. Henrik Scharling, til den theologiske Afhandling, som
erholdt accessit.

Forfatteren af den statsvidenskabelige Afhandling havde ønsket i det Tilfælde, at han kun erholdt accessit, at blive ubekjendt.

Bedømmelserne af de indleverede Afhandlinger lyde saaledes:

1. Afhandlingen over den theologiske Opgave. Til Besvarelse af den i Maret 1856 udsatte theologiske Prisopgave: „Der forlanges en Skildring og Charakteristik af den kristelige Mystik i de forskjellige Former, hvori den er fremtraadt samtidig med den lutheriske Reformation“, er der til Facultetet indkommet een Afhandling, som er affattet paa Dansk og har til Motto: Cælestem adspicit lucem. Skjøndt Opgaven indskrænker sig til den lutheriske Reformations Samtid, har Forfatteren af denne Afhandling udvidet Grændsen til ned mod Midten af det 17de Aarhundrede; men tilbøds som Følge af denne Udvidelse ud over den betegnede Grændse er selve Reformationsperioden blevet ufuldstændig behandlet, idet Forfatteren for sammes Bedkommende har indskrænket sig til Frank og Schwendfeld, uagtet disse to Mænd alene ikke fremstille hin Tids Mystik efter dens forskjellige Former og Udviklingsstrin; hvortil endnu kommer, at han saa lidt har været opmærksom paa den theologiske Mystiks Udvikling, at han sammenstiller de to nævnte Mænd som Ordførere for den samme Opfattelse. Betragtes Afhandlingen efter det Omfang, hvori Forfatteren har behandlet Opgaven, savnes der en dybere Indtrængning i og en skarper Betegnelse af Mystikens Væsen og Udvikling, hvilket vel for en Del er grundet i Anlægget og Ordningen, da Forfatteren, i Stedet for at gaae ud fra Mystikens egne Principer, har taget et fra det apostolske Symbol hentet Schema og deri indordnet Mystikernes Sætninger, hvorved disses organiske Sammenhæng ikke ret kommer frem. Facultetet kan derfor ikke tilkjende Forfatteren den udsatte Pris, men i Erkjendelsen af den omhyggelige Flid og den Interesse, hvorom Arbeidet vidner, troer det sig besjætt til at hædre Afhandlingen med et accessit.

Det theologiske Facultet, den 3die October 1857.

H. N. Clausen. C. E. Scharling. C. Hermansen. J. F. Hagen.
J. A. Bornemann.

2. Afhandlingerne over den statsvidenskabelige Opgave. Til Besvarelse af den for Maret 1856—57 udsatte Prisopgave i Statsvidenskaberne: „Bed hvilke Forholdsregler og Foranstaltninger kan Staten modarbejde en Dyrtds Tryk, saavel i det Hele som i Særdeleshed for de mindre formuende Klasser, og hvorvidt staaer det i Statens Magt at forebygge dens Indtrædelse?“ ere tre Afhandlinger indkomne. Den ene Afhandling, med Motto: Patet omnibus veritas, indeholder en saa ufuldstændig og umoden Behandling af det opgivne Emne, at den ikke kan komme i nogen Betragtning. Den anden Afhandling, med Motto: — — ainsi done pour maintenir l'abondance des grains dans le royaume, que faut-il faire? Rien. — (Mirabeau), — har vel behandlet de vigtigste Momenter til Opgavens Besvarelse og flere af dem paa en ret tilfredsstillende Maade, men da Hovedbegrebet — Begrebet Dyrtd — er urigtigen opfattet af Forfatteren, nogle Momenter ere ufuldstændigen behandlede, og der desuden findes flere Feil i Enkelthederne af Afhandlingen, vil denne efter vor Anskuelse ikke kunne tildeles Præmien, men fortjener dog at tilkjendes et accessit. I den tredie Afhandling, med Motto: Salus populi suprema lex, er Stoffet vel ikke ordnet paa en aldeles tilfredsstillende Maade, og flere Materier ere desuden behandlede for vidtløstigt, langt ud over hvad der kunde vedrøre den foreliggende Opgave, men da Afhandlingen dog indeholder en klar Fremstilling og rigtig Bedømmelse af de forskjellige Forholdsregler og Foranstaltninger, der fra Statens Side kunne benyttes mod en Dyrtd, formene

vi, navnlig i Anerkjendelse af den Flid og det selvstændige Studium, Forfatteren har vist, at kunne tiltjende ham Præmien.

Kjøbenhavn den 2den Oktober 1857.

E. N. David. Kayser. J. Benzon Buchwald.

3. Afhandling over den æsthetiske Opgave. Som Besvarelse af det i Aaret 1857 udsatte æsthetiske Prisopgavesmaal, angaaende det nyere franske Pystspils Fortrin og Mangler og dets Indflydelse paa den dramatiske Poesies Udvikling hos os, have vi modtaget en Afhandling med det Motto: Les decrets du destin ont voulu, qu'Apollon etc. Uagtet Forfatteren af denne Afhandling maaskee kan siges at have fattet sig noget kortere i Conclusionen, end man efter den udførlige Behandling af Præmiserne skulde ventet, saa har han dog ikke blot vist, at han baade i den franske og i den danske Literatur er i fuldkommen Besiddelse af den Indsigt, der til Løsningen af Opgaven udfordredes, men har tillige lagt for Dagen, at han har forstaaet ved Tankens Magt at behandle det Hele og lede det derhen, hvor Løsningen ligger. Han har godtgjort, at han har gjennemgrandsket sit Stof uden at overvældes deraf; han forener grundigt Studium af det Givne med selvstændig Tænksomhed, og det er os en Fornøjelse at kunne sælde den Dom, at Afhandlingen fuldkomment fortjener at belønnes med Universitetets Præmie.

Kjøbenhavn, den 16de September 1857.

Fred. Chr. Sibbern.

E. Hauch.

De for Aaret 1857—58 udsatte Prisopgaver vare følgende:

I Theologien. Hvilket Udbytte have den nyere Tids Undersøgelser om Gnosticisemens Væsen og Oprindelse skænket til Kundskab om den kristelige Kirkes Historie og Udviklingsgang? Exploratis iis, quæ recentiore tempore de natura et origine Gnosticisimi disputata sunt, quæritur, quid inde ad historiam ecclesiæ christianæ melius illustrandam redundaverit. **II Lovkyndigheden.** At udvikle og bedømme de forskellige Theorier, som have været opstillede om Dyrighedens og Domstolenes indbyrdes Forhold, og, efter en historisk Fremstilling af den danske Rets Bestemmelser desangaaende fra Christian den Femtes Lovs Tid, at bestemme de nu gjældende Regler. Exponentur et dijudicentur variæ, quæ de ratione inter magistratus et judicia intercedenti propositæ sunt sententiæ, enarratique, quæ inde a lege Christiani V promulgata nostro jure ea de re constituta sint, declaretur, quæ nunc regulæ valeant. **III Statsvidenskaberne.** Hvilken Art af Brugsgret over en Landeiendom maa ansees mest tjenlig i statsøconomisk Henseende? Quod genus juris prædio rustico utendi ad oeconomiam reipublicæ utilissimum existimandum est? **IV Medicinen.** At give en Sammenligning imellem Vendannelsen ved Helsing af et Venbrud og den ved Venenes normale Væxt med stadigt Hensyn til de derved foregaaende Forandringer i den mikroskopiske Bygning. Ossificatio comparetur, qualis est in sanatione ossium fractorum et in incremento ossium normali, microscopica ossescentium structura bene semper observata. **V Philosophien.** At fremstille og bedømme Platons Lære om Sjælens Udødelighed. Doctrina Platonis de immortalitate animæ proponatur et dijudicetur. **VI Philologi.** At undersøge Eiendommelighederne i Polybs Sprog. Dissertatur de Polybianæ orationis proprietate. **VII orientalsk Philologi.** At give en Fremstilling af Gudelæren i Rigveda. Exponentur, quæ de diis in Rigveda tradita sunt. **VIII Historien.** At oplyse de danske Klosters indre Forfatning i Middelalderen med Hensyn til Bestyrelse, Klostertugt, Gudstjeneste, lærde Sykler, saavel som deres Forbindelse og Samkvem med andre baade danske og fremmede Klostre. Illustratur monasteriorum Danicorum ante sacrorum reformationem conditio interna, administrationis, disciplinæ, ceremoniarum sacrarum, studiorum ratione habita, eorumque nexus et

commercium cum aliis monasteriis tam indigenis quam exteris. **I Naturhistorie.** Der ønskes en Fremstilling af Dyrelivet i et af de danske ferske Bænde, være sig stillestaaende eller rindende, saasom en Dam, Sø, Bæk eller Å. Fremstillingen, der ventes indledet med en kort Skildring af de physiske og botaniske Forhold ved det valgte Vandbækken eller Vandløb, bør optage en, saavidt gjørligt, fuldstændig Fortegnelse paa de Dyr, der til forskjellige Aarets Tider ere blevne iagttagne i dette; men dens Hovedopgave maa være at skildre det deriværende Dyreliv i dets Helhed, og navnlig at vise, hvorledes de iagttagne Dyreformer i deres Forekomst ere betingede dels ved hinanden indbyrdes, dels ved den Plantevæxt, som findes paa Stedet. Besvarelsene maa være ledsagede med en Samling af de iagttagne Dyr, opbevarede paa hensigtsmæssig Maade. *Expetitur descriptio vitæ animalium in aqua aliqua dulci Daniæ, sive stanti sive profluenti, obviorum, velut in stagno lacuve aut rivo amnive. Descriptio, quam præcedat oportet brevis adumbratio rationum physicarum botanicarumque aquæ sive stantis sive profluentis, quæ delecta fuerit, continere debet enumerationem, quantum fieri poterit, plenam animalium, quæ variis anni temporibus in aqua illa animadversa fuerint; præcipue tamen propositum sit universæ vitæ animalium, quæ ibi vigeat, imaginem exhibere et monstrare, quomodo animalium præsentia et aliorum ab aliis pendeat et a plantarum illo loco proventu. Commentationi adjungatur collectio animalium, quæ observata fuerint, idoneo modo conservatorum.* **I Æsthetiæ.** At vise Forfjellen mellem det Tragiske og det blot Sørgelige og at oplyse den ved Exempler af ældre og nyere Digtere. **I Mathematik.** At udføre den Undersøgelse over Funktionernes Klassifikation med Hensyn til de Linier, de fremstille, der af afgangne Professor Schmidten kortelig er antydet i det Kongelige danske Videnskabernes Selskabs mathematisk Skrifter IV. 1829. S. XVII, XVIII. Instituaturs disquisitio de functionibus in classes secundum formas curvarum, quas exhibent, redigendis a clarissimo Schmidten in Comm. math. Soc. reg. bon. art. prom. IV. 1829. pag. XVII, XVIII breviter indicata. **I Physik og Chemi.** Hvorvidt have de nyere kemiske Undersøgelser gjort det nødvendigt at modificere Ørstedes i 1812 fremsatte „Ansicht der chemischen Naturgesetze“? Exponatur, quatenus theoria Oerstedii anno MDCCCXII libro ejus „Ansicht der chemischen Naturgesetze“ exposita secundum disquisitiones chemicas postea factas mutari debeat.

1858.

Til Besvarelse af de i 1857—58 udsatte Prisopgaver indkom kun een Afhandling, nemlig over den theologiske Opgave, som kjendtes værdig til Prisen. Forfatteren af denne befandt sig at være:

Cand. theol. Christian Emil Brunnemann.

Bedømmelsen af den indkomne Afhandling var følgende:

Til Besvarelse af den i Aaret 1857 udsatte theologiske Prisopgave: „Hvilket Udbytte have den nyere Tids Undersøgelser om Gnosticismens Væsen og Oprindelse skænket til Kundskab om den kristelige Kirkes Historie og Udviklingsgang“, er til Facultetet indkommet een Afhandling, som er affattet paa Dansk og har til Motto: *Fas est et ab hoste doceri.* Forfatteren af denne Afhandling har med rosværdig Flid benyttet de vigtigste litterærhistoriske Kilder til Behandlingen af den foreliggende Opgave, og overhovedet erkjendt det hele Omfang af Spørgsmaal, som ved denne Undersøgelse komme i Betragtning. Men idet han rigtigt har henført den nyere Tids Behandling af Kirkens Historie til de tvende Hovedretninger, som ere gennemførte af Baur og Thiersch, saa savnes dog et omhyggeligere Hensyn til nogle andre

af den nyeste Tids Undersøgelser, ved hvilke der uden Tvivl vilde være bundet et friere og alsidigere Blik paa Opgaven. Afhandlingen giver vel en heldig Fremstilling af de indensfor den Læbingske Skole fremkomne Resultater, og Principet for denne Skoles historiske Studier er rigtigt opfattet, men den modfattede Retning kan derimod ikke siges at være erkjendt og vurderet efter dens selvstændige Betydning. Ordenen og det hele Anlæg synes desuden at vidne om, at Forfatteren ikke ganske har havt Stoffet i sin Magt, og Sproget lader ogsaa endel tilbage at ønske. Men omendstjondt disse Udsættelser ikke ere uvæsentlige, troer dog Facultetet i Betragtning af de bedre Sider ved Afhandlingen og med Hensyn til den umiskjendelige Flid, som den udviser, at burde tilkjende Forfatteren den udsatte Præmie.

Det theologiske Facultet, den 29de September 1858.

H. N. Clausen. E. E. Scharling. E. Hermansen.
J. F. Hagen. J. A. Bornemann.

De for Aaret 1858—59 udsatte Prisopgaver vare følgende:

I Theologien. Hvilke Oplysninger kunne hentes fra de i Cyprians og Hieronymus's Bæver opbevarede Breve til Anskueliggjørelse af de Christnes og den christelige Kirkes Tilstand i det tredje og fjerde Aarhundrede. Ex epistolis, quæ in operibus Cypriani et Hieronymi servata sunt, ea momenta eruantur, quæ rebus Christianorum et ecclesiæ christianæ per sæculum tertium et quartum illustrandis inserviant.

I Retsvidenskaben. Om Ægtefællernes Stilling i formueretlig Henseende efter vore ældre og nugældende Love. Exponatur de jure conjugum, quod ad bona attinet secundum leges patrias antiquiores et hodiernas.

I Statsvidenskaberne. Hvilken Indflydelse udøve Kornpriserne paa Arbejdslønnens Høide? Quam vim habet annona frumenti ad operarum mercedem augendam minuendamve?

I Medicinen. Der ønskes en Fremstilling af Indicationerne for Electricitetens Brug som Helbredelsesmiddel samt Angivelse af dens vigtigste Anvendelsesmaade.

I Philosophien. At oplyse Aristoteles's Begreb Entelechien, og vise, hvorledes den aristoteliske Philosophi med Hensyn paa dette Grundbegreb er at karakterisere i Forhold til den platoniske. Exponere, quid Aristoteles voce entelechia significaverit, et quomodo hoc respectu philosophiæ Aristotelicæ indoles cum Platonica philosophia comparata determinanda sit.

I classisk Philologi. Der ønskes en Fremstilling af den italiske Stad Cumæ's Historie og Forsatning. Cumarum in Italia historia et res enarrentur.

I orientalsk Philologi. En sammenlignende Fremstilling af den arabiske og hebraiske Orddannelse i Navne- og Gjærningsord. Exponatur, quomodo formata sint nomina et verba tum arabica tum hebraica, ita ut in hoc genere utriusque linguæ comparatio instituat.

I Historie. At undersøge ved Hjælp af Kilderne, hvilke det af Longobarderne i Italien oprettede Riges Bestanddele og Grændser vare ved den første Konge Alboins Død, og hvorledes disse Grændser dels udvidedes, dels indskrænkedes under hans Efterfølgere, indtil Riget omstyrtedes af Carl den Store. Ex fontibus disquiratur, quænam fuerint partes, et qui fines regni Longobardici in Italia, decedente primo rege Alboino, et quomodo postea sub successoribus ejus hi fines aut prolati, aut in artius contracti sint, donec ipsum regnum a Carolo Magno subversum est.

I Naturhistorie. Der ønskes en paa selvstændige Undersøgelser grundet Fremstilling af Rodstoffens (rhizoma) morphologiske og biologiske Forhold hos en Art af i det mindste ti dicotyledone Familier. Afhandlingen maa være ledsaget af Afbildninger og Præparater. Observationibus ab auctore ipso institutis exponantur rationes rhizomatis morphologicæ et biologicæ. Disquisitiones speciem aliquam ex decem saltem familiis dicotyledoneis amplecti debent. Commentationi adjungantur icones

et collectio rhizomatum observatorum idoneo modo præparatorum. **I Æsthetik.** At undersøge det Forhold, hvori det Æstetiske bør staae til Poesien; at paa sine Digterens Forpligtelser saavel som hans Rettigheder i denne Henseende; tillige at fremstille de betydeligere Æsthetikers Meninger i denne Sag. **I Mathematik.** Der ønskes en saavidt muligt udførlig og elegant Undersøgelse af de Forandringer, som den Chorde undergaaer i Retning og Længde, der under en Solsformørkelse tænkes at forbinde Hornspidserne. Under de ved almindelig Beregning af Formørkelserne gjældende Forudsætninger berøre nemlig Chorderne, under det omtalte Phænomens Forløb, en fast beliggende Parabol. I det Man gaaer ud fra dette Theoriens Bevis maa Besvarelsen søge at udfinde andre herhen hørende mærkelige Relationer, og i Særdeleshed de geometriske Egenskaber ved den krumme Linie, som Chordens Midtpunkt tilbagelægger, medens Maanen bedækker Solen. Solen tænke Man sig ubevægelig; iøvrigt antages Maanens relative Bane som en ret Linie og dens Bevægelse som jevn. *Petitur disquisitio completa et, quantum fieri poterit, elegans, de iis mutationibus, quas in eclipsibus solaribus, tam in directione quam in longitudine, patitur linea cuspidum.* Admissis iis quæ in generali eclipsium computatione fieri solent suppositionibus, involvunt nempe illæ chordæ, progrediente eclipsi, fixam quandam parabolam. Quo theoremate primum firmiter demonstrato, evolvat commentatio alias huc spectantes, easque notatu dignas proprietates, præcipue autem investigentur proprietates geometricæ lineæ curvæ, in qua, dum lunâ obtegitur sol, procedit punctum chordæ medium. Sol in tota hac commentatione supponatur immotus consistens, via lunæ relativa consideretur prout rectilinea, motusque æquabilis. **I Physik og Chemi.** Ved Hjælp af de bekjendtgjorte meteorologiske Sagttagelser undersøges det, om Maanen hos os har nogen Indflydelse paa Veiret. Ex observationibus meteorologicis jam publicatis examinetur, num quod lunæ apud nos in tempestates momentum sit.

1859.

Til Besvarelse af de for 1858—59 udsatte Prisopgaver indkom 7 Afhandlinger, en retsvidenskabelig, en statsvidenskabelig, een i orientalsk Philologi, tre mathematisk og een i Physik. Af disse fandtes den retsvidenskabelige, den statsvidenskabelige og de tre mathematisk værdige til Prisen (jfr. nedenfor Bedømmelsen). Den physiske Afhandling blev tilkjendt accessit. Forfatterne befandt at være:

Cand. jur. C. Goos til den retsvidenskabelige Afhandling.

Stud. politic. Chr. Friederichsen til den statsvidenskabelige.

Stud. astron. Th. Nic. Thiele

Overlærer ved Horsens lærde Skole C. E. Conrad

Ekerøth.

Secondlieutenant i den Kgl. Artilleribrigade Valentin

Schou.

} til den mathematisk.

(de to Sidstnævnte kunde som Embedsmænd ikke erholde Prisen)*).

*) Med Hensyn til at der i Universitetets Indbydelseskrift til Festen i Anledning af Kongens Fødselsdag 1859 var navngivet de uberettigede Concurrenter, hvis Arbeider man kjendte værdige til Medaillen, medens i samme Indbydelseskrift for 1860 den Forfatter ikke blev nævnt, hvis Arbeide egnede sig til at tildeles accessit, indgav Professor Dr. Steen under 28de October 1860 et Andragende til Ministeriet, hvori han nærmere be-

Cand. phil. M. C. F. Curtius Bladt til den physiske.
Bedømmelserne af de indleverede Afhandlinger vare følgende:

1) **Besvarelsen af den retsvidenskabelige Opgave.** Til Besvarelse af den

grundede og fremsatte det Forslag, at det maatte blive gjort til Regel, at Navnene paa Forfatterne til de Prisopgaver, som kjendes værdige til Medaljen eller „accessit“, altid blive offentliggjorte, uden Hensyn til, om de ere Studenter eller ikke, med mindre Noget udtrykkelig har ønsket sit Navn fortiet.

Over dette Forslag begjærede Ministeriet sig under 7de November næstefter Consistoriums Erklæring meddeelt.

I Svarskrivelse af 8de Februar 1861 oplyste Consistorium, at den forskjellige Fremgangsmaade, som i de i Andragendet berørte Tilfælde var brugt, maatte ansees for rent tilfældig, da det aldrig havde været gjort til Gjenstand for Overveielse i Consistorium, hvorledes der skulde forholdes med Hensyn til dette Punkt, men vedkommende Aars Rector havde som Redacteur af Programmet affattet Meddelelserne om Concurrencens Udfald uden Medvirkning af Consistorium, efter eget Skjønne. Den forskjellige Fremgangsmaade i de enkelte Tilfælde maatte vistnok nærmest ansees foranlediget ved, at det, hvor en Afhandling var kjendt værdig til accessit, maatte frembyde sig af sig selv, at Forfatterens Navn ikke kunde angives i Programmet, da Navnets Optagelse netop vilde forskaffe Forfatteren en saadan hæderlig Dmtale, om hvilken det paa samme Tid maatte erklæres, at den paa Grund af Forfatterens Stilling ikke kunde tildeles ham. Af disse Oplysninger vilde det fremgaae, at der ikke ved den forskjellige Affattelse af Programmerne i Aarene 1859 og 1860, som af Professor Steen syntes forudsat, var taget noget Hensyn til, at de tvende Forfattere, hvis Navne vare angivne i Programmet for 1859, vare akademiske Borgere, men udelukkede fra Concurrencen som Embedsmænd, medens den Forfatter, som ikke var nævnt i Programmet for 1860, manglede akademisk Borgerret.

Hvad angik selve Forslaget om, at Navnene paa de Forfattere, hvis Afhandlinger ved Censuren ere kjendte værdige til Medalje eller accessit, skulde bekendtgjøres i Programmet uden Hensyn til om de ere Studenter eller ikke, bemærkede Consistorium, at de Præmier, som udsættes efter Resolution 13de Mai 1791 ved Universitetet, have ikke saaledes som Videnskaberne Selvfabs Opgaver til Hensigt at fremkalde Arbejder af større videnskabelig Betydning, men skulle alene virke til at fremkalde selvstændig videnskabelig Stræben hos de Studerende, der først nylig eller endnu ikke have tilendebragt deres akademiske Curfus. Ligesom det derfor er den akademiske Fliid og Fremgang, der nærmest igjennem samme skal belønnes, saaledes er hermed ogsaa Maalestokken for Afhandlingernes Bedømmelse givet. At en Afhandling kjendes værdig til Prisen, indeholder ikke i og for sig en Anerkjendelse af, at der ved den er givet et nyt Bidrag til Videnskaben, eller at der maa tillægges den selvstændigt videnskabeligt Værd, men godtgjør ordentligvis blot, at Afhandlingen efter det Udviklingsstrin, som præsumeres hos Forfatteren efter hans Universitetsdannelse, aflægger et gunstigt Vidnesbyrd om hans Kundskaber, videnskabelige Stræben og Evner til videre Fremskridt. Hvorledes Dommen under en anden Forudsætning vilde være falden ud, vil i Reglen ikke kunne udledes af Censuren. Der er derfor i Almindelighed saa liden Anledning til offentlig at bekendtgjøre de til Concurrencen uberettigede Forfatteres Navne, at det endog turde være et Spørgsmaal, om ikke Bekjendtgjørelsen af den for deres Vedkommende afgivne Censur ogsaa burde bortfalde.

Det er dernæst indlysende, at man ved at vedtage, at Navnene paa Forfatterne til de, til akademiske Belønninger værdige Prisafhandlinger skulde bekendtgjøres i Universitetets Program uden Hensyn til deres Stilling, væsentlig vilde forandre de hidtil gjældende Bestemmelser og i Virkeligheden ophæve den nu foreskrevne Indskrænkning for Afgang til at concurrere om disse Belønninger. Ikkun den i og for sig lidet heldige Forfjøl vilde da blive tilbage, at ved de Afhandlinger, der kjendes værdige til Universitetets

i Aaret 1858 udsatte Prisopgave: „Om Egtfællernes Stilling i formueretlig Henseende efter vore ældre og nugældende Love“ har Facultetet modtaget en Afhandling, der er skrevet paa Dansk og har til Motto Eriks Sjællandske Lovs I. 1. Får man athælkunæ, tha hvat sum the æræ æghændæ at —, tha aghæ the alt til halfs.“ Hele denne Afhandling vidner om grundige og omfattende Studier og et usædvanligt systematisk Talent; de mange vanskelige Spørgsmaal, Opgaven frembyder, ere for største Delen besvarede paa en meget tilfredsstillende Maade; men i Særdeleshed har Forfatteren i den omfangsrige retshistoriske Del leveret et Arbejde, der fortjener stor Paaskjønnelse, da Fremstillingen af denne ældre Ret og af Forholdet mellem den og det i Christian den 5tes Lov opstillede System ikke blot er klar og udtømmende, men endog indeholder meget Nyt, og deriblandt flere vigtige Bidrag til den rette Opfattelse af Forhold, som hidtil ikke have været tilstrækkeligt oplyste. Facultetet maa herefter ansee det for utvivlsomt, at Forfatteren er særdeles værdig til Prisen.

Det juridiske Facultet, den 11te October 1859.

F. C. Bornemann. J. Gram. A. Aagesen. J. Nellemann.

2. Besvarelsen af den statsvidenskabelige Opgave. Der er indkommet en Besvarelse af den statsvidenskabelige Opgave med følgende Sætning af Bastiat til Motto: „j'ai une entière confiance dans la sagesse des lois providentielles, et, par ce motif, j'ai foi dans la liberté.“ Denne Afhandling frembyder vistnok hist og her Feil i Enkelthederne, og Fremstillingen mangler hyppigt Tydelighed og Klarhed, men da Forfatteren har seet sit Væmpe fra et omfattende Standpunkt, og da han har behandlet det paa en Maade, som vidner om grundige økonomiske Studier og om et sundt Dømmeme, tilkjende vi ham den udsatte Præmie som en Opmuntring til fortsat Flid.

Kjøbenhavn, den 24de September 1859.

E. N. David. Kayser. Benzon Buchwald.

3. Besvarelsen af Opgaven i orientalsk Philologi. Som Besvarelse af den forrige Aar udsatte Prisopgave i østerlandsk Philologi: „en sammenlignende Fremstilling af den arabiske og hebraiske Orddannelse i Navne- og Gjærningsord“ er indkommet en paa Dansk skreven Afhandling med Motto: „non facies una est, nec diversa tamen, quales decet esse sorores.“ Forfatteren af denne Afhandling har ikke opfattet Spørgsmaalets Betydning, men kun givet et Uddrag af de almindelige større Grammatiker, uden at vise nogen Selvstændighed i Opfattelse og Fremstilling. Hertil kommer en stor Usiagtighed i Gjengivelsen af det optagne Stof, ved Siden af adskillige grovere Feiltagelser og en gennemgaaende Mangel paa videnskabelig Form. Vi kunne derfor, i Overensstemmelse med vor fraværende Collega Professor Mehrens Dom, ikke tilkjende Forfatteren af denne Afhandling nogen Belønning.

Kjøbenhavn, den 5te October 1859.

E. Hermansen.

N. L. Westergaard.

Prismedaille, vil Medaillen som det udvortes Tegn kun kunne tildeles Studenter og ikke befordrede Candidater, medens Alle og Enhver uden Hensyn til deres Stilling vilde have Afgang til den væsentligere Del af den akademiske Belønning, nemlig den i den offentliggjorte Censur indeholdte Aerkjendelse.

Medens Consistorium derfor bestemt maatte fraraade, at Navnene paa de Forfattere, som have været uberettigede til at deltage i Concurrencen, bekendtgjøres i Universitetets Program, i hvilken Henseende det fornødne i Fremtiden vilde blive iagttaget ved Programets Affattelse, troede Consistorium dog at burde tilføie, at naar den af vedkommende Facultet afgivne og i Programmet indrykkede Censur havde omtalt en Afhandling som værdig til akademisk Belønning, men Forfatteren ved Seddelens Nabning havde vist sig at være uberettiget til at erholde samme, vilde der Intet kunne være til Hindrer for, at Universitetets Rector meddelte vedkommende Forfatter en Attest om, at Seddelen indeholdt hans Navn, hvilken Attest Forfatteren da vilde kunne benytte paa den Maade, han selv maatte ønske.

4. **Besvarelsen af Opgaven i Mathematik.** Efter Facultetets behagelige Skrivelse af 6te Juli unlade vi ikke herved at meddele vor Formening om de tre til Besvarelse af det mathematiske Prisspørgsmaal indkomne Afhandlinger, betegnede med Motto: 1) „Et Spørgsmaal er et Svar værd.“ 2) „Nec omnia — nec nulla.“ 3) „Scribimus in docti doctique.“ Den første Afhandling behandler i to særskilte Afdelinger Forandringerne i Retning og Længde af Fælleschorden under en Solformørkelse, eller almindeligere af to Cirklers Radicalaxe, og den Curve, der beskrives af dens Midtpunkt. Forfatteren viser i første Afdeling, at denne Curve kan frembringes paa en anden Maade, hvorved den kommer til at henhøre til Conchoiderne, hvilket ogsaa er Tilfældet med en Curve, der viser sig ved Betragtningen af nogle mærkelige geometriske Steder, hvortil Undersøgelsen giver Anledning. Anden Afdeling gaaer ud paa en Undersøgelse af Conchoiderne og navnlig af de to, der ved det foregaaende erholde en særegen Interesse, og af hvilke den første er Midtpunktscurven. Dens Plads er iøvrigt bestemt af Hensyn til Opgavens Form, og dens Indhold forudsættes i første Afdeling, der i særskilte Afsnit betragter: Radicalaxens almindelige Egenstaber med Hensyn til forskellige Forudsætninger om Maanebanens Beliggenhed og Radiernes Størrelse; Variationen af Radicalaxens Retning og dens Construction for en given Beliggenhed af Centerlinien; Variationen af Coordinaterne for dens Midtpunkt, betragtede som Functioner af Maanecentrets Abscisse; endelig, med specielle Hensyn til Formørkelser, Variationen af dens Længde som Fælleschorde. Den anden Afhandling giver, efter nogle foreløbige Bemærkninger om Fællessecanten (d. e. Radicalaxen), de til Betragtningen af dennes Bevægelse nødvendige Former, hvorved den i Opgaven nævnte Sætning tillige fremkommer, Ligningen for og Analysen af Midtpunktscurven, nogle Bemærkninger om de Punkter, hvor den træffer sammen med den faste Cirkel og Parablen, samt en Undersøgelse om Chordens Retning og Længde og dennes graphiske Fremstilling ved en Curve. Endelig omtales det Udbytte, som Forfatteren antager, at der af de fremkomne Resultater kan vindes for Praxis. Den tredje Afhandling begynder med en Betragtning af Parablen, dens mærkelige Egenstaber og dens Beliggenhed for forskellige Arter af Formørkelser. Dernæst findes Ligningen for Midtpunktscurven, der underkastes en udsørlig Discussion, ligeledes med specielt Hensyn til de forskellige Slags Formørkelser. Endelig gaaer Forfatteren efter disse Betragtninger til Løsningen af hvad han anseer for Hovedopgaven, Undersøgelsen af Hornspidschordens Retning og Længde. Begge Dele henføres til Analyse af Curver, af hvilke den, der angaaer Retningen, bliver meget simpel (Parabel, ret Linie), medens den, der angaaer Længden, bliver mere sammensat, idet denne betragtes som afhængig af Midtpunktscurvens Coordinater. Curven underkastes en almindelig Discussion med Hensyn til de forskellige Formørkelser. Sluttelig vises, hvorledes en given Maanestilling og Størrelse af Formørkelser bestemmer Hornspidschorden, og Afhandlingen slutter med en Sammenfattelse af de fundne Resultater. De tre Afhandlinger have, hver for sig, leberet en saa fyldestgjørende Løsning af den forelagte Opgave, at vi ikke vilde have taget i Betænkning, at tilkjendes ethvert af disse Arbejder Prisen, isald ikke de andre havde været tilstede. De have hver sit særegne Fortrin; det første røber en Forfatter, der har gjort et grundigt geometrisk Studium, og veed at udfinde forskellige endog mere fjernliggende geometriske Sætninger, hvortil den forelagte Opgave giver Anledning; og hans Arbejde bærer derhos Vidnesbyrd om en ganske særdeles Omhu med Opgavens Behandling. Det andet viser en Forfatter, der stedse ved at anvende de simpleste Midler til at finde sine Resultater, hvad der foruden i hans Analyse af Midtpunktscurven navnlig kommer tilsynne ved Valget af den uafhængige Størrelse i hans Undersøgelse af Længden, og han har derhos ved sine Slutningsbemærkninger taget et specielle Hensyn til Anvendelsen i Astronomien. Det tredje endelig har til Forfatter en Analytiker med ikke ringe Færdighed, og hans Behandling er, endfjødnt noget vidtloftig, fuldstændig og udtømmende. Hvorvel de tre Afhandlinger ikke staa langt fra hinanden indbyrdes, skjønde vi dog ikke rettere, end at Prisen maa tilkjendes den førstnævnte, medens de to andre maa være at tildele et hæderligt accessit.

Kjøbenhavn, den 10de October 1859.

Chr. Jürgensen.

d'Arrest.

Da Forfatteren af Afhandlingen med Motto: „Et Spørgsmaal er et Svar værd“ i et med Navneseddelen fulgt forseglet Brev havde erkjendt, at han som

Embedsmand ikke kunde erholde Prisen, men ifkun onsket, at Dommen over hans Arbeide ikke maatte blive tilbageholdt, meddelte Rector dette til Dommerne, som derpaa i en Skrivelse til Univerfitetets Rector afgave følgende Tilleg til deres Dom: Da vi ved Deres Magnificences mundtlige Meddelelse ere komne til Kundskab om, at Forfatteren til den mathematifke Afhandling, som vi have foreslaaet tilkjendt Prisen, i et indsendt „Forord“ til Navneseddelen har meddelt, at hans Stilling ikke tillader ham at optræde som Concurrent, maa vi supplere vor afgivne Erklæring derhen, at Valget mellem de to Afhandlinger, der muligvis endnu kunne concurrere, forekommer os saa tvivlsomt, at vi maae antage det billigst, at der udfærdiges ministeriel Tilladelse til i dette Tilfælde at tildele begge Forfattere Prisen. Skulde dette imidlertid ikke lade sig gjøre, saa at et Valg nodvendigvis blev at træffe, saa maatte vi med al Anerkjendelse af den Fuldstændighed, hvormed Forfatteren af den tredie Afhandling („scribimus indocti doctique“) har behandlet sit Thema, dog holde for, at det skarpere Blik for hvad der mest ligefrem fører til Maalet, som Forfatteren af den anden Afhandling („nec omnia — nec nulla“) har lagt for Dagen, maa berettigge ham til Prisen. Vi troe at burde benytte Leiligheden til at henlede Deres Magnificences Opmærksomhed paa det Udfærdigede i, at der fra Univerfitetets Side maatte kunne vises Forfatteren af det førstnævnte fortrinlige Arbeide en passende Anerkjendelse paa en eller anden Maade, saasom ved Afhandlingens Udgivelse i Trykken, ifald han maatte ønske det.

Kjøbenhavn, den 17de October 1859.

Chr. Bürgensen.

d'Arrest.

5. **Besvarelsen af Opgaven i Physik.** Som Besvarelse af Prisopgaven i Physik om Maanens Indflydelse paa Veiret hos os er indkommet en Afhandling med følgende Motto: „La difficulté d'assigner exactement par la théorie la quantité numérique trest-pétite de cet effet, ne doit pas empêcher de reconnaître qu'il existe. Arago. I denne Afhandling har Forfatteren sammenstillet en betydelig Mængde Sagttagelser for at vise de forskjelliges Paavirkninger, Maanen kunde tænkes at have paa Veirliget, og Behandlingen maa anses for udtømmende, forsaavidt som intet Moment er oversprunget. Det er lykkes Forfatteren at paavise lignende Spor af en Indvirkning af Maanen, som man har fundet ved Undersøgelser paa andre Steder, og Resultaterne stemme overens med dem, andre Forfattere have fundet, og saavidt en løselig Control kan prøve det, synes de ogsaa at være rigtige, som det ogsaa var at vente af den Flid og Omhu, der øiensynligt er anvendt paa dette Arbeide. Vi maae kun beklage, at Forfatteren, maaskee med en for vidt dreven Beskedenhed, i Sammenstillingsmaaden har fulgt en enkelt Forfatter noget blindt, og derved har givet Slip paa den gode Leilighed, det rige Materiale frembød, til ikke alene at paavise Tilstedeværelsen af Maxima og Minima, men ogsaa at finde Løven for Indvirkningernes Foranderlighed. Thi, hvor alle Sagttagelser sammenstilles i fire Grupper, hvad der er Tilfældet her, kan man kun af Overensstemmelsen med andre Undersøgeres Arbeider bedømme, om de vundne Resultater beroe paa Naturlove, eller blot hidrøre fra Tilfældigheder, medens Indvirkningens Forandring fra Dag til Dag sirax paaviser Lovens Tilstedeværelse, hvis den findes. Med al Anerkjendelse af Forfatterens Arbeide kunne vi derfor ikke finde, at han har løst Opgaven saa tilfredsstillende, at Præmien derved kan vindes, men vi mene, at Forfatteren, i Erkjendelse af den paa Arbeidet anvendte Flid og Resultaternes Rigtighed, bør hædres med et accessit.

Kjøbenhavn, den 10de October 1859.

G. Forchhammer.

E. Holten.

d'Arrest.

De for Aaret 1859—60 udsatte Prisopgaver vare følgende:

I Theologien. En Fremstilling af Læren om Saliggjorelsens Orden, saavel historisk efter dens Oprindelse og videnskabelige Udvikling, som dogmatisk efter dens Indhold, Hovedstykker og Forhold til Dogmatikens System. Locus de ordine salutis ita exploretur, ut tam ejus origo doctaque expositio enarrentur, quam ejus summa et dispositio et systematica ratio explicentur. I Retsvidenskaben. Hvilke vare de vigtigste Eiendommeligheder ved den dømmende Myndigheds

Organisation og Udvøelse i Kjøbstæderne i Danmark indtil Slutningen af det 17de Aarhundrede? Quid præcipue proprii fuit in jurisdictione ordinanda et exercenda in municipiis Danicis usque ad finem seculi septimi decimi? **I Statsvidenskaberne.** Der ønskes en Fremstilling af de Formaal, man tilsigter ved Beskæftelses-systemets Anvendelse og en Undersøgelse om, hvorvidt Opnaaelsen af disse Formaal er gavnlig for den økonomiske Udvikling. Exponatur, quid propositum sit ei porteriorum rationi, quæ a protegendo appellatur, disquiraturque, quatenus ad agenda communia civium commoda emolumentaue utile sit id, quod illi rationi propositum sit, consequi. **I Medicinen.** Om hvilke indenlandske Planter tør det med Grund antages, at de til Brug i Medicinen kunne erstatte visse udenlandske? Quæ plantæ indigenæ putari possunt in medicina usum certarum plantarum exoticarum compensare posse? **I Philosophien.** Hvilken Indslydelse har Eleaternes, navnlig Parmenides's Lære havt paa Udviklingen af Platos Lære om Ibeerne. Inquiratur, quomodo Eleatarum, præcipue Parmenidis, placita in Platonis de ideis doctrinam efformandam influxerint. **I klassisk Philologi.** Der forlanges en exegetisk Bearbejdelse af A. Senecas Skrift de ira med fortrinligt Hensyn til det Eiendommelige ved Senecas Sprog. L. Annæi Senecæ libri de ira justo commentario sic enarrentur, ut proprietas orationis Senecæ declaretur. **I orientalsk Philologi.** At give en Udvikling og Fremstilling af Sankhya-Philosophien efter Sankhya-kariká. E libro, qui inscribitur Sankhya-kariká, eruatur et exponatur Sankhyæ systema philosophicum. **I Historie.** Efter græske og romerske Kilder at vise, hvorledes den geographiske Kundskab var beskaffen, og hvorvidt den strakte sig i det sjette Aarhundrede efter Christi Fødsel, tilligemed Hensyn paa de nærmest foregaaende Aarhundreder. Ductu monumentorum Græcorum et Romanorum exploretur cognitionis geographicæ ratio et ambitus sæculo sexto post Christum natum, habito simul ad sæcula proxime antecedentia respectu. **I Naturhistorie.** Der ønskes en geognostisk-palæontologisk Beskrivelse af en selvvalgt Egn i Danmark, som ikke maa være mindre end 2 Qvadratmile. Desideratur descriptio geognostico-palæontologica partis alicuius Daniæ ab ipso scriptore delectæ, quæ non minor duobus milliariis quadratis sit. **I Æsthetik.** At undersøge, hvorvidt de nyere Nationers Komædie har udviklet sig afhængigt eller uafhængigt af den antike. **I Mathematisk.** At skrive Cycloidens Historie saaledes, at der, efter en Fremstilling af denne Linies geometriske og mekaniske Egenheder og af Maaden, hvorpaa de paa Mathematikens nærværende Standpunkt lettest kunne eftervises, gives en Udsigt over, hvorledes disse Egenheder efterhaanden ere blevne bekjendte, og hvorledes Undersøgelser over dem have grebet ind i Videnskabens Udvikling. Enarretur historia cycloidis, et ita quidem, ut expositis hujus curvæ proprietatibus geometricis et mechanicis, iisdemque tam commode, quam hodie fieri potest, demonstratis, ostendatur, quomodo eæ sensim innotuerint, et quomodo disquisitiones, quæ eas detexerint, ad ipsam scientiam amplificandam contulerint. **I Physik og Chemi.** Man ferdrer en kritisk Fremstilling af de Undersøgelser, som have bidraget til at udvikle den analytiske, saavel organiske som uorganiske, Chemi i de sidste 30 Aar. Postulatur expositio critica earum investigationum, quæ per hos triginta annos ad augendam chemiam analyticam tam organicam quam inorganicam contulerunt.

1860.

Til Besvarelse af de i 1859 udsatte Prispregaver indkom 5 Afhandlinger, nemlig 1 over den theologiske, 1 over den statsvidenskabelige, 2 over den filosofiske og 1 over den matematiske Opgave. Ingen af Afhandlingerne blev kjendt værdig til Prisen.

Bedømmelserne af de indleverede Afhandlinger vare følgende:

1. Besvarelsen af Opgaven i Theologien. Til Besvarelse af det opgivne theologiske Prispørgsmaal: „En Fremstilling af Læren om Saliggjorelsens Orden, saavel historisk efter dens Oprindelse og videnskabelige Udvikling som dogmatisk efter dens Indhold, Hovedstykker og Forhold til Dogmatikens System“ er der indkommet en Afhandling, betegnet med Melanctons Ord: „Hoc est Christum cognoscere beneficia ejus cognoscere“. Der foreligger her et udførligt Arbejde, som vidner om uførtroden Fliid i Afbenyttelsen af den herhen hørende firkelig-dogmatiske Literatur, ligesom Behandlingen røber Interesse for Emnet. Men den dogmehistoriske Del, som bliver staaende ved Excerptering af den lange Række af enkelte Verser i Tidsfølge, er trættende og lidet frugtbar, idet den ikke fører til nogen kritisk Sammenstilling eller opstiller bestemte Synspunkter som ledende for Betragtningen. Selve den dogmatiske Udvikling lider af principiel Uklarhed. Det mangler paa begribelig Grundlægning; Behandlingen har en mere homiletisk end videnskabelig Karakter, og giver ikke Bidrag til Løsning af Opgaven. I Henhold til det her Anførte kunne vi ikke tilkjende Afhandlingen den akademiske Belønning.

Kjøbenhavn, den 2den October 1860.

H. N. Clausen. C. E. Scharling. H. Hermansen.
J. A. Bornemann. F. Hammerich.

2. Besvarelsen af Opgaven i Statsvidenskaberne. Til Besvarelse af Prispørgsmaalet for 1859—60 i Statsvidenskaberne: „Der ønskes en Fremstilling af de Formaal, man tilsigter med Beskyttelseshystemets Anvendelse, og en Undersøgelse om, hvorvidt Opnaaelsen af disse Formaal er gavnlig for den økonomiske Udvikling“, er der indkommet een Afhandling, med Motto: „Hvor Herrens Aand er, der er Frihed“; men da den indeholder en ufuldständig, umoden og forvirret Behandling af det opgivne Emne, kan den ikke komme i nogen Betragtning.

C. N. David. Kayser. J. Benzon-Buchwald.

3. Besvarelsen af Opgaven i Philosophi. Til Besvarelse af det i Aaret 1859 udsatte filosofiske Prispørgsmaal: „Hvilken Indflydelse har Eleaternes, navnlig Parmenides's Lære havt paa Udviklingen af Platons Lære om Ideerne?“, ere to Afhandlinger indleverede, den ene med Motto: *ἡ φιλοσοφία ἐστὶ ἡ μέγιστη τῶν μουσικῶν*, den anden med Motto: Alles Wahre ist schon einmal gedacht worden, aber man muss es noch einmal denken. Den første Afhandling vidner om en alvorlig Stræben hos denne Forfatter, og ved Behandlingen af enkelte Punkter en Skarpsindighed, men den viser tillige, at han endnu ikke har været tilstrækkelig udviklet til, med Klarhed at overflue Opgaven, og at behandle den paa en udtømmende Maade og i en tilfredsstillende Fremstillingsform. Forfatteren af den anden Afhandling har umiskjendelig villet behandle sin Opgave paa en fri og selvstændig Maade, og denne hans Bestræbelse skulde ogsaa, selv under Forudsætning af betydelige Feilgreb, have fortjent Paakjendelse, dersom ikke en stærk Tilbøjelighed til at tale i fylsbig Ubestemthed, uagtet Opgaven fordrer en nøiagtig Analyse af rene Begrebsformer, i Forening med en paafaldende Trang til, uagtet Opgaven er begrændset indensfor en snever Kreds under den gamle Philosophi, at holde Dom over de nyere Philosopher og berigtige Hegels formentlige Feilgreb, havde ført ham for langt bort fra en Besvarelse af det, hvorom der i Opgaven egentlig er spurgt.

Kjøbenhavn, den 11te October 1860.

F. C. Sibbern. R. Nielsen. H. Bröchner.

4. Besvarelsen af Opgaven i Mathematik. Til Besvarelse af Prispørgsmaalet i Mathematik er en Afhandling indkommen med Motto: „Lysten driver Værket“. Forfatteren har vel ikke forbigaaet noget væsentligt Punkt, men Behandlingen udmærker sig ikke ved synderlig Omhyggelighed, hverken i Fremstillingen

af Cycloidens Egenffaber, eller i den historiske Afdeling. Hvorvidt og med hvor megen Kritik Forfatteren har benyttet Kilderne, er det ikke ganske let at skjønne; men i alt Fald har Fremstillingen af Cycloidens tidligere Historie faaet en temmelig stor Overtægt over den Del af samme, der ved at slutte sig til Videnskabens senere Udvikling, navnlig til Opfindelsen af Variationsregningen, synes at have mest Interesse. Vi troe saaledes vel ikke, at Prisen bør tilkjendes Forfatteren; men det forekommer os, at hans Arbejde nærmest egner sig til at tildeles accessit.

Kjøbenhavn den 4de October 1860.

Chr. Bürgensen. d'Arrest.

Denne Afhandling var udarbejdet af en Forfatter, der ikke havde de lovsbestemte Betingelser for at deltagt i Concurrencen.

De for Aaret 1860—61 udsatte Prisopgaver vare følgende:

I Theologien. At give en Fremstilling af Petrobrusianernes Historie og Lærdomme samt det Forhold, hvori dette Parti er blevet sat til Gjendøberiet paa Reformationens Tid. Qværitur expositio historiae sectae Petrobrusianorum ejusque doctrinae et relationis illam inter et motus Anabaptistarum tempore reformationis.

I Retsvidenskaben. At udvikle Læren om Sammenstød af Forbrydelser efter almindelige Strafferetsgrundfætninger og de danske Love. Explicetur doctrina de concursu delictorum ex principiis generalibus juris criminalis et ex legibus Danicis.

I Statsvidenskaberne. Der ønskes en kritisk Fremstilling af de Forholdsregler, ved hvilke Regjeringerne i forskjellige Stater have søgt at fremme og ordne Anlæg af Jernbaner. Explicetur et dijudicetur, quibus rationibus in variis civitatibus munitio viarum ferratarum publice promotam et ordinatam fuerit.

I Lægevidenskaben. Forskjellen imellem det indflemte og obstruerede Tarmbroek, fremstillet dels med Hensyn til den historiske Udvikling, dels med Hensyn til dens praktiske Resultater. Qvalis sit ratio inter herniam intestinalem incarceratam & obstructam, exponatur et quoad historiam et quoad consequentias practicas.

I Philosophien. At anstille en Sammenligning imellem den materialistiske Atomlære og Feuerbachs Sensualisme. Qvænam sit inter eam de atomis doctrinam, quæ materialismo respondeat, et sensualismum Feuerbachii relatio, exponatur.

I classiske Philologi. Fremstillingen af de videnskabelige og litteraire Skoler paa Rhodos efter Alexander den Stores Tid. Exponatur de scholis litterarum, quæ Rhodi post tempus Alexandri Magni floruerunt.

I østerlandsk Philologi. At fremstille Reglerne for de relative Ord og Sætningers Anvendelse i det arabiske og hebraiske Sprog. Leges, quibus vocum et enuntiationum relativarum usus in lingua et arabica et hebraica definiatur, exponantur.

I Historie. Ved Hjælp af mythiske, historiske og monumentale Kilder at undersøge Sagnet om Stærkodder, med Hensyn til dets Oprindelse, Udvikling og geographiske Udbredelse i de nordiske Lande. Ductu fontium mythicorum, historicorum et monumentalium disquiratur de ortu, progressu et propagatione geographica in terris septentrionalibus narrationis de Starkathero.

I Naturhistorie. At give en, saavidt muligt, paa selvstændige Jagttagelser støttet Fremstilling af de Forskjelligheder, som de danske Arter af Frøernes og Tudsernes Familier frembyde i Levemaade, Forvandling og Benbygning. I Fremstillingen maa der naturligtvis være taget Hensyn til de Forskjelligheder, som i de nævnte Henseender betinges ved Kjøn og Alder. Afhandlingen maa være ledsaget med de fornødne Tegninger og Præparater. Expeditur descriptio, propriis observationibus nisa, earum differentiarum, quas præbent species danicæ batrachiorum ecaudatorum, quæ vocantur, victu, metamorphosi et formis ossium sceleti inter se comparatæ, ita ut ratio semper habeatur earum differentiarum, quæ sexui solum vel

ætati juniore debentur. Figuris et speciminibus præparatis descriptio instruat. **I Æsthetik.** At giv en Udsigt over den Digterperiode, der ligger imellem Ewald og Dehlenschläger, og at paavise det Opsving, som Poesien igjennem Dehlenschläger tog. **I Mathematik og Astronomi.** Ved Beregningen af de almindelige Jupiterspærturbationer for Planeten Hygiea findes der blandt Coefficienterne af høiere Orden i Særdeleshed en af niende, afhængig af Forskjellen imellem 17 Gange Jupiters og 8 Gange Hygieas Middelvebølgelse, og som bestemt antages at være af ualmindelig Størrelse. Af denne Grund troer man, at Bestemmelsen af denne Coefficient frembyder en ikke ubetydelig astronomisk Interesse. Det er dette Led's Coefficient, som ønskes numerisk beregnet efter den af Leverrier til Bestemmelsen af saadanne langt bortliggende Coefficienter fornødig angivne Methode. En efter Sagens Natur kort Fremstilling af Hovedmomenterne ved denne Undersøgelse maa være ledsaget af alle de Regninger, som dette Arbeide kræver. Evolvendo perturbationes generales, quas planetæ Hygiæ motus per actionem Jovis patitur, inter altiorum ordinum terminos invenitur inprimis, noni scilicet ordinis, ab argumento $17 \mu - 8 \mu'$ pendens, qui calculo subjectus sine dubio satis notabilis sit. Qvare hujus termini investigatio haud exigui in astronomia momenti existimatur. Indagetur igitur terminus, quem commemoravimus, ex calculo numerico, secundum methodum inæqualitatum remotiorum computandarum ab ill. Leverrier nuper propositam. Breviori rerum capitum expositioni adjungantur omnes calculi ad investigationem hujus inæqualitatis necessarii. **I Physik og Chemi.** Der fordres en historisk og kritisk Fremstilling af de Undersøgelser, ved hvilke vor Kundskab til Jordmagnetismen er bragt til sit nuværende Standpunkt. Quibus disquisitionibus cognitio, qualem hodie habemus, magnetismi terrestris comparata sit, historice et critice exponatur.

1861.

Til Besvarelse af de i Aaret 1860 udsatte Prisopgaver indkom 7 Afhandlinger, nemlig 1 over den theologiske, 1 over den retsvidenskabelige, 1 over den lægevidenskabelige Opgave, 1 over østerlandsk Philologi, 2 over den historiske og 1 over den astronomiske Opgave. Af disse besandtes den ene historiske og den astronomiske værdige til Prisen. Den theologiske Afhandling og Afhandlingen over Opgaven i den østerlandiske Philologi tilkjendtes accessit.

Forfatterne viste sig at være for de frende Afhandlinger:

Studiosus Frederik Engelhardt Bojsen til den historiske,

Cand. mag. Hans Dillgaard Lund til den astronomiske,

for de accessit tilkjendte Afhandlinger:

Cand. theol. Ernst Chr. Schæbel til den theologiske,

Stud. theol. P. K. Wolff til den orientalsk-philologiske.

Bedømmelserne af de indkomne Afhandlinger vare følgende:

1. Besvarelsen af Opgaven i Theologien. Som Besvarelse paa det for Aaret 1860—61 udsatte theologiske Prisopgavesmaal: „Petrobrusianernes Lære og Historie og det Forhold, hvori man har stillet dem til Anabaptisterne paa Reformationstiden“ er indkommen en paa Dansk skreven Afhandling med Motto: „*Ἰεὺ χάρι καὶ αἰσθεῖς ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δοκίμοι γινώσκται ἐν ὑμῖν*“. Forfatteren har sluttig benyttet de ikke meget rige Kilder til Petrobrusianernes Historie, hans Arbeide fortjener Ros med Hensyn til Formen og den lette, livlige historiske Fremstilling. Derimod savnes paa flere Punkter Grundighed og Kritik, hvilket navnlig er Tilfældet med de væsentlige Partier, som behandle Petrobrusi-

anernes Oprindelse og deres Stilling til Anabaptisterne efter Reformationen. Udbyttet af Underfølgelsen er derfor ikke blevet tilfredsstillende. I Henhold til de foransførte gode Egenfkaber anseer Facultetet imidlertid Afhandlingen for værdig til accessit.

Kjøbenhavn, den 3die October 1861.

H. N. Clausen. E. E. Scharling. E. Hermansen.

J. A. Bornemann. F. Hammerich.

2. Besvarelsen af Opgaven i Retsvidenskaben. Til Besvarelse af den i Aaret 1860 udsatte Prisopgave: „At udvikle Læren om Sammenstød af Forbrydelser efter almindelige Strafferetsgrundsætninger og de danske Love“ har Facultetet modtaget een Afhandling, som er skreven paa Dansk og har til Motto: „En ængi logh ær æmgoth at fylghæ sam sannænd“ (jydsk Lovs Fortale). Den af Forfatteren givne Fremstilling af den danske Straffelovgivnings Regler om Sammenstød af Forbrydelser er aldeles ufuldstændig og i flere Punkter ligesom urigtig. I det Parti af Afhandlingen, hvor Forfatteren har bekræftet sig med det opgivne Vænes Besvarelse efter almindelige Retsgrundsætninger, har han vel paa en nogenlunde fyldestgjørende Maade forsøgt at bestemme, under hvilke nærmere Betingelser et Sammenstød af Forbrydelser kan antages at være tilstede, og i enkelte herhenhørende Punkter maae Forfatterens Resultater ansees for tilfredsstillende. Men ligesom der ogsaa i denne Del af Afhandlingen savnes en nærmere Udvikling af de opstillede Hovedsynspunkter, saaledes har Forfatteren aldeles forbigaaet det vigtige Spørgsmaal om, efter hvilke almindelige Grundsætninger Straffen bør fastsættes ved Sammenstød af Forbrydelser. Afhandlingen, der er en Oversættelse af en oprindelig tydsk Text, viser derhos, at Forfatteren har Banfælighed ved at udtrykke sig i det danske Sprog, hvorfor Fremstillingen i det Hele er uklar og indeholder flere meningsforstyrende Sprogfeil. Efter det Foransførte kan Facultetet ikke ansee denne Afhandling for værdig til at erholde den udsatte Præmie.

Det juridiske Facultet, den 11te October 1861.

J. Gram. A. Aagesen. J. Nellesmann.

3. Besvarelsen af Opgaven i Lægevidenskaben. Det medicinske Pris-spørgsmaal: „Forfjellen imellem det indflemte og obstruerede Larnbrok, fremstillet dels med Hensyn til den historiske Udvikling, dels med Hensyn til dens praktiske Resultater“ har fremkaldt een Besvarelse, der er indleveret under Motto: „Nihil, nisi quod certum & comprobatum habeam, adoptavi.“ Man maa anerkjende, at Forfatteren har med Flid og som det synes med Interesse sat sig ind i den bedste og vigtigste Del af den nyere medicinske Literatur i denne specielle Retning, men vi antage ikke, at han har benyttet dette paa den rette Maade; dels har han nemlig noget slavisk fulgt visse Kilder i Afhandlingens Hovedpartier, dels har han indbragt Udviklinger, som ikke foranlediges af Spørgsmaalet. Men hvad der i Særdeleshed maa fremhæves, er det, at Spørgsmaalets egentlige Kjerne ikke er tilstrækkeligt opfattet af ham. Ved at stille Grændsen imellem den ældre chirurgiske Terminologies to Hovedcategorier Brokobstruction og Brokindeklemning, burde han været kommet til en fuldstændigere Oplysning af disse Begreber, og navnlig paadist den Rolle, som Betændelsen spiller, og som saa væsentligt har suppleret de tidligere Anskuelser om Obstruction; vi indrømme, at dette er Opgavens egentlige Banfælighed, men i denne Henseende er Besvarelsen ogsaa for mangelfuld. Vi skulle dertil soie, at den med Hensyn til Ordning og Sammenarbeiden af det Hele ikke kan ansees for fuldført og lader mere end almindeligt tilbage at ønske og fordrer. Som en Følge heraf kunne vi ikke erkjende Afhandlingen for værdig til Universitetets Prisbelønning.

Kjøbenhavn, den 1ste October 1861.

Stein. Bungen. Saxtorph.

4. Besvarelsen af Opgaven i østerlandsk Philologi. Som Besvarelse paa det i den østerlandsk Philologi for Aaret 1860—61 udsatte Pris-spørgsmaal: „At fremstille Reglerne for de relative Ords og Sætningers Anvendelse i det arabiske og hebraiske Sprog“, er indkommen en paa Latin skreven Afhandling, med Motto: „Alle Bække løbe i Havet“ (Præd. 1, 7). Forfatteren giver heri en ret fyldestgjørende Prøve paa gode Kundskaber i det arabiske og det hebraiske Sprogs Grammatik, og benytter undertiden enkelte Kilder, navnlig for det Arabiske, der ikke

ere ganske almindelige. Desuden er Afhandlingens Plan og Inddeling ret tilfredsstillende, saa at Forfatteren fortjener Anerkjendelse og Opmuntring til at fortsætte disse Studier. Da Arbeidet imidlertid indeholder adskillige ikke uvæsentlige Feiltagelser, enkelte Dele trænge til en omhyggeligere Bearbejdelse, og dets sproglige Form røber en utilladelig Hast og selvstændig Mangel paa Omhu, kunne vi ikke tilkjende Forfatteren Prisbelønningen; hvorimod vi dog paa Grund af Arbeidets gode Sider ikke ville unddrage det en hæderlig Dmtale, idet vi ansee Forfatteren værdig til et accessit.

Kjøbenhavn den 3die October 1861.

E. Hermansen. N. L. Westergaard. A. F. Mehren.

5. **Besvarelsen af Opgaven i Historien.** Som Besvarelse af den i det forrige Aar udsatte historiske Prisopgave: „Ved Hjælp af mythiske, historiske og monumentale Kilder at undersøge Sagnet om Stærkoder, med Hensyn til dets Oprindelse, Udvikling og geographiske Udbredelse i de nordiske Lande“, have vi modtaget tvende Afhandlinger, begge i Modersmaalet, af hvilke den ene har til Motto: „Sang og Sagn“, den anden disse Ord af Saxo: „Vincit opus famam, nec sermo suppetit actis“. Forfatteren af den første har med Kritik og heldig Kombinationsevne benyttet de vigtigste Kilder og Hjælpemidler, om endog ikke altid de første i de bedste Udgaver, og skjøndt han paa flere Steder har støttet sig til Forudsætninger, navnlig i ethnografisk Henseende, som maa ansees for ubeviste, saa er dog det Resultat, hvortil han er kommen, efter hans Opfattelse ikke uberettiget. Vi tage derfor ikke i Betænkning at tilkjende Forfatteren den udsatte Prisbelønning. Den anden Afhandling vidner vistnok i visse Henseender om en poetisk Opfattelse af vore Oldtidsfagn og har adskillige aandrige Sammenstillinger, men lader derimod savne ikke blot et nøiere Kildestudium, men ogsaa i det Hele en klar og sund historisk Behandling af Emnet, hvorfor denne Afhandling ikke har kunnet komme i Betragtning til nogen Belønning.

Kjøbenhavn den 3die October 1861.

Werlauff. Belschow. F. Schiern. C. F. Allen.

6. **Besvarelsen af Opgaven i Astronomi.** Til Besvarelsen af det astronomiske Prisopgavesmaal, hvori det isjor forlangtes, at en vis Coefficient af niende Orden i Planeten Hygiea's Perturbationstheori særskilt skulde udledes, er der indkommen en paa Dansk skreven Afhandling, med Motto: „Per ardua ad astra“. Denne Besvarelse løser Opgaven selvstændigt og vidner om rosværdig Flid, ualmindelig Udholdenhed og sjelden Ufortrødenhed. Hvad selve Udførelsen af Beregningen angaaer, viser Forfatterens Fremgangsmaade tillige en klogtig Anvendelse af alle de Prover, ved hvilke det er muligt at sikre sig imod Feil, og overhovedet giver hele Anordningen af de i Original meddelte Udregninger et selvstændigt Overblik over de udførte, indviklede Operationer. Efter at have prøvet enkelte Partier af dette meget vidtløstige Arbejde, og have forsikret os om, at det Resultat, hvortil Forfatteren omsider kommer, fortjener al Tiltro, tage vi ikke i Betænkning at tilkjende ham Præmien. Vi ansee det for ønskeligt, at Forfatteren udtogsvis bekendtgjør sit Arbejde, som er af en ikke liden astronomisk Interesse.

Kjøbenhavn den 3die October 1861.

v'Arrest. Adolph Sten.

• De for Aaret 1861—62 udsatte Prisopgavesmaal vare følgende:

I Theologien. At vise, hvoreledes og paa hvilke Grundlag Forestillingerne om Livet efter Døden have udviklet sig hos Jøderne i Tidrummet imellem det gamle Testaments kanoniske Bøger og Christi Fremtræden. Ostendatur, quomodo et unde notiones Judæorum de vita post mortem futura exultæ sint inde a tempore librorum veteris testamenti canonicorum ad ætatem usque Christi.

II Retsvidenskaben. At udvikle Læren om Betingelserne for Vindicationsretten efter vor ældre og nugældende Ret. Exponatur, quibus titulis probatis restitutio possessionis et legibus nostris antiquis data sit et hodiernis detur.

III Statsvidenskaberne. Hvad forstaaes ved Proletariat, og hvad kan fra Statens Side gøres for at forhindre dets Opkomst og Udbredelse? Quæ vis subjicienda est

proletariatus nomini nunc vulgo recepto? Qva ratione publice obsisti potest, ne proletariatus oriatur propageturque? **I Lægevidenskaben.** En Burdering af F. B. Osianders og L. J. Boers literaire og praktiske Virksomhed og sammes Betydning for vor Tids Fødselshjælp. Disquiratur, quid F. B. Osiander et L. J. Boer litteris et praxi effecerint, et quantum illorum opera nostræ ætatis ars obstetricia profecerit, proficereve possit. **I Philosophien.** At anstille en Sammenligning imellem Platos og Hegels Lære om Staten. Comparatio inter Platonis et Hegelii de civitate philosophemata instituatur. **I classiske Philologi.** Hvilket Bærd hare de paa antike Mønter og Relieffer forekommende Afbildninger af gamle Monumenter? Qvænam fides tribui potest iis, quæ in numismatis et anaglyphis inveniuntur, antiquorum monumentorum imaginibus? **I østerlandsk Philologi.** Af Rigvedas første Bog at oplyse Dannelsen og Brugen af Udsagnsordenes Tider og Maader. Libro Rigvedæ primo perlustrato, ostendatur, quomodo tempora modique Verborum formentur et adhibeantur. **I Historie.** At fremstille den græske Nations kirkelige og borgerlige Forsatning under det tyrkiske Herredømme indtil Begyndelsen af det 18de Aarhundrede. Exponatur conditio nationis Græcorum ecclesiastica et civilis sub dominio Turcorum usque ad initium seculi decimi octavi. **I Naturhistorie.** Der ønskes en Fortegnelse over alle Arter Diatomeer, som forekomme i en selvvalgt Del af Danmark, der i det Mindste maa have en Udstrækning af tre Kvadratmile. Forsaauidt det maatte ansees fornødent, maa der tillige gives Beskrivelser af de iagttagne Former, og Besvarelsen maa være ledsaget af Afbildninger og af en Samling af alle Arter, opbevarede paa hensigtsmæssig Maade. Desideratur enumeratio specierum omnium Diatomacearum in parte aliqua Daniæ, ab ipso scriptore delecta, quæ non minor tribus miliariis quadratis sit, crescentium. Detur descriptio formarum observatarum quoad necessarium habebitur, et commentationi adjungatur collectio specierum omnium idoneo modo conservatarum. **I Æsthetik.** At paavise og ved Exempler oplyse, hvorvidt man i Romanpoesien tør tilside sætte den historiske Sandhed, og hvorvidt man bør respectere den. **I Mathematisk og Astronomi.** At udvikle de Resultater, hvortil man nu er kommen ved Undersøgelsen af de Functioners Natur, der tjene til Oplosning af de algebraiske Ligninger af femte Grad. Explicetur, quænam sit natura jam cognita functionum, quibus radices æquationum algebraicarum quinti gradus determinari possunt. **Physik og Chemi.** Hvilke Opdagelser i Chemien kunne betragtes som fremfaldte ved de Forsøg, man efter Berzelii Død har gjort, for at berigtige de af ham bestemte Æquivalenttal? Qvænam in chemia inventiones ex iis experimentis natæ esse putandæ sunt, quæ post mortem Berzelii facta sunt ad corrigendos numeros æquivalentes ab eo constitutos?

1862.

Til Besvarelse af de i Aaret 1861—62 udsatte Prisopgaver indkom 8 Afhandlinger, nemlig 1 over den theologiske, 2 over den retsvidenskabelige, 1 over den statsvidenskabelige, 1 over den historiske, 2 over den æsthetiske, 1 over den mathematiske Opgave. Af disse fandtes den statsvidenskabelige, den historiske og den mathematiske værdige til Prisen; den ene æsthetiske til et meget hæderligt accessit.

Forfatterne befandtes at være:

Cand. jur. William Scharling til den statsvidenskabelige Afhandling,
Stud. Alex. Georg Thorsøe til den historiske.

Den mathematiske Afhandling var udarbejdet af en Forfatter, som manglede de lovbestemte Betingelser for at deltage i Concurrencen.

Forfatteren af den æsthetiske Afhandling havde ønsket, at Seddelen med hans Navn ikke blev aabnet uden i det Tilfælde, at den lønnedes med Prismedaillen.

Bedømmelserne af de indkomne Afhandlinger vare følgende.

1. **Besvarelsen af Opgaven i Theologien.** Til Besvarelse af det for Aaret 1861—62 udsatte theologiske Prisopgavesmaal: „At vise, hvorledes og paa hvilke Grundlag Forestillingerne om Livet efter Døden have udviklet sig hos Jøderne i Tidrummet imellem det gamle Testaments kanoniske Bøger og Christi Fremtræden;“ er der indkommen en paa Dansk skreven Afhandling, med Motto: „Gud skabte Mennesket til Uforfrænkelse og gjorde ham til et Billede af sit eget Bæsen (Bisdommens Bog 2, 23).“ Forfatteren bemærker selv, at han ikke har kunnet anvende megen Tid paa dette Arbejde, og at han desuden henimod dets Afslutning har været standset af en langvarig Sygdom. Maafee kunne derved nærværende Afhandlings Mangler forklares; thi uagtet der vel er samlet Stof til Opgavens Besvarelse, er dette dog ikke bragt i videnskabelig Sammenhæng eller anvendt, som man maatte forde efter det i Opgaven betegnede Maal. Facultetet har derfor ikke kunnet tilkjende Afhandlingen den udsatte Belønning.

Kjøbenhavn den 24de September 1862.

H. N. Clausen. C. C. Scharling. C. Hermansen. J. A. Bornemann.
F. Hammerich.

2. **Besvarelsen af Opgaven i Retsvidenskaben.** Til Besvarelse af den i Aaret 1861 udsatte Prisopgave: „at udvikle Læren om Betingelserne for Vindicationsretten efter vor ældre og nugældende Ret“ har Facultetet modtaget to Afhandlinger, som begge ere skrevne paa Dansk. Den ene af disse Afhandlinger med Motto: „Πολλά μεταξὺ πλεῖν ἡλικίος καὶ χειλέος ἀκούω“ indeholder i det Væsentlige kun en Gjengivelse af Undersøgelser, som Forfatteren har hentet fra tidligere trykte og utrykte Bearbejdelser af det opgivne Thema. Derimod savnes en selvstændig Prøvelse og Udvikling af de Hovedspørgsmaal, som Opgaven giver Anledning til. Forfatteren har saaledes indordnet de Resultater med Hensyn til Vindicationsretten, som i Almindelighed udledes af vore ældre Love, under de Synspunkter, som Delbrück for den germaniske Rets Bedkommende har opstillet i Skriftet: Die dingliche Klage des deutschen Rechts, men han har herved overseet, at netop flere af hine Resultater tale imod den hele Opfattelse, som ligger til Grund for den nævnte Forfatters Theori, og altsaa ifkun, saafremt Modificationer i samme kunne retfærdiggjøres ved en ny kritisk Behandling, ere forenelige med dette System. Med Hensyn til den nyere Ret har Forfatteren undladt nærmere at begrunde og i Enkelthederne at oplyse den Praxis, der indeholder det væsentlige Grundlag for de nugældende Regler om Vindicationsretten, og dette hele Parti af Afhandlingen fremtræder derfor med en uforholdsmæssig Korthed. I Henhold til Foransatte kunne vi, skjøndt Forfatteren har holdt sig indenfor de rette Grændser for den stillede Opgave og ved Hjælp af de af ham benyttede Kilder i det Hele er kommen til tilfredsstillende Resultater, ikke ansee ham for værdig til at erholde den udsatte Præmie. Den anden Afhandling med Motto: „Ne Jupiter quidem omnibus“ har vel en mere selvstændig Karakter, men maa dog i det Hele betragtes som et mishlykket Arbejde. Til Grund for Besvarelsen har Forfatteren lagt en Inddeling, som mangler al systematisk Berettigelse, og som ved sin Vilkårlighed har forledet ham til at indlade sig paa Undersøgelser, som ligge udenfor Opgaven. Der savnes ogsaa hos denne Forfatter en nærmere Undersøgelse og Bearbejdelse af det Materiale, som indeholder Oplysning om den Praxis, paa hvilken, som ovenfor bemærket, de nugældende Vindicationsregler maa bygges. Naar derhos undtages et enkelt Parti i den retshistoriske Del af Afhandlingen, hvor Forfatterens Bemærkninger ikke ere uden Værdi, røber den øvrige Behandling Mangel paa

Grundighed og tilbørlig Kritik. Som en Følge heraf kunne vi ikke heller tilkjende denne Afhandling den academiske Prisbelønning.

Det rets- og statsvidenskabelige Facultet, den 2den October 1862.

J. Gram. A. Aagesen. J. Kellemann. C. G. Hold. C. Goos.

3. Besvarelsen af Opgaven i Statsvidenskab. Til Besvarelse af den i 1861 udsatte Prisopgave: „Hvad forstaaes ved Proletariat, og hvad kan fra Statens Side gøres for at forhindre dets Opkomst og Udbredelse?“ er der indkommet en Afhandling med Motto: „Es ist dafür gesorgt, daß die Bäume nicht in den Himmel wachsen!“ I denne Afhandling, som vidner om et omhyggeligt Studium af den vedkommende Gjenstand, og som røber ikke blot udbredt Læsning, men udviklet Tænkning, er Proletariatets egentlige Væsen og Charakter betegnet med skarpe og klare Træk, ligesom de Momenter, som kunne tillægges Indflydelse paa dets Opkomst og Udbredelse, i det Væsentlige ere tilfredsstillende udbævede og behandlede. Fremstillingen er desuden overalt klar og livlig. Vel findes der i Afhandlingen adskillige statsøconomiske og politiske Betragtninger, der kunne give Anledning til begrundet Kritik, men vi tage dog ikke i Betænkning at tilkjende Forfatteren af denne velkrevne Afhandling den udsatte Pris.

Kjøbenhavn, den 22de September 1862.

C. N. David.

C. J. Kayser.

4. Besvarelsen af Opgaven i Historie. Den i forrige Aar fremsatte historiske Opgave: „Den græske Nations borgerlige og kirkelige Forfatning under Tyrkernes Herredomme indtil det attende Aarhundredes Begyndelse“, har kun fremkaldt een Besvarelse, der har til Motto de Ord af Villemains Laëcaris: „Quels événements ont rempli cette époque intermédiaire, où les Grecs étaient frappés de mort civile, où leur histoire ne s'écrivait plus, où leur pays n'était plus que la propriété de leurs maîtres et le théâtre de quelques guerres, dans lesquelles ils figuraient seulement comme un accessoire de la conquête? Voilà . . . les recherches.“ Skjøndt Forfatteren ikke har benyttet alle de Hjælpemidler, der vilde have staaet til hans Raadighed, og derfor ogsaa har ladet adskillige ikke uvæsentlige Punkter ude af Betragtning, ligesom det heller ikke er lykkes ham at sammensætte Enkelthederne til et Totalbillede af det græske Folks Tilstand, saa har han dog paa den anden Side med Orden og Klarhed behersket det af ham samlede Stof og i det Hele med Noiagtighed fremstillet de factiske Forhold, hvorfor vi antage, at den udsatte Prisbelønning, som en Opmuntring for den Flid, Forfatteren har lagt for Dagen, vil kunne tilstaaes ham.

Kjøbenhavn, den 20de September 1862.

Werlauff.

F. Schiern.

C. F. Allen.

5. Besvarelsen af Opgaven i Æsthetik. Som Besvarelse af den i forrige Aar udsatte æsthetiske Prisopgave: „At paavise og med Exempler at oplyse, hvorvidt man i Romanpoesien tør tilføje den historiske Sandhed, og hvorvidt man bør respectere den“, er der indsendt to Afhandlinger. Den ene med Motto: „Sandheden i Historie, Sandheden i Poesi, Sandheden i Natur osv.“ gaar ikke saaledes ind paa en videnskabelig Undersøgelse af Spørgsmaalet, at der kan være Tale om at tilkjende den nogen Belønning. Den anden, der har til Motto efter Novalis: „Der Roman ist gleichsam eine freie Geschichte, gleichsam die Mythologie der Geschichte“, er vistnok et i sit Slags grundigt Arbejde, og dersom Opgaven havde været ganske i Almindelighed at oplyse Poesiens Forhold til Historien, da maatte denne Afhandling vistnok anses værdig til Præmien; men da der er forlangt en speciel Undersøgelse af Romanpoesiens Forhold til Historien, og da der tillige udtryffeligt er føiet til, at dette Forhold skal oplyses ved Exempler, saa kunne vi ikke imøse Anset, end at Forfatteren ikke tilstrækkeligt og med den nødvendige Detail er gaaet ind i den Opgave, der er fremsat. I følge heraf troe vi ikke, uagtet alle dets Fortrin, at kunne tilkjende dette Arbejde Præmien, hvorimod vi ganske vist bør tildele det et meget hæderligt accessit.

Kjøbenhavn, den 22de September 1862.

Fr. Chr. Sibbern.

C. Hauch.

6. Besvarelsen af Opgaven i Mathematik. Den mathematiske Prisopgave angaaende Besskaffenheden af de Functioner, der tjene til Opøsning af de

algebraiske Ligninger af femte Grad, har fremkaldt een Afhandling med Motto: „ædificandum est lapidibus qui adsunt“. Spørgsmaalet maa i det Hele siges at være besvaret, skjøndt man vel kunde ønske lidt større Udførelighed angaaende de Undersøgelser, der rigtignok med negative Resultater ligge forud for Ferrards og Hermites Oplosninger ved elliptiske Functioner, dels mere Selvstændighed i Udviklingen af de sidste. Det kan heller ikke nægtes, at Fremstillingen lader Noget tilbage at ønske i Nøjagtighed, samt er noget tør og trættende, som om det havde været Forfatteren mere magtpaaliggende at bygge den ene Formel paa den anden, end at tilveiebringe en klar og let overskuelig Udvikling af de noget indviklede Theorier, hvorpaa Oplosningen hviler. Men paa den anden Side bærer Afhandlingen et tydeligt Præg af, at Forfatteren ved et sluttigt Studium er trængt vel ind i de temmelig vanskelige og omfattende Undersøgelser, der kræves til Opgavens Besvarelse, og unægtelig let forsøre til Fortabelse i Enkelthederne. Vi maae derfor erklære, at Arbeidet i sin Helhed vel fortjener den udsatte Pris.

Kjøbenhavn, den 22de September 1862.

d'Arrest.

Adolph Steen.

De for Aaret 1862—63 udsatte Prispørgsmaal vare følgende:

I Theologien. En historisk-kritisk Burdering af Schleiermachers „Reden über die Religion“. Quæ Schleiermacherus in libro, qui inscribitur „Reden über die Religion“ disputavit, ad methodum illius temporis theologicam relata considerentur et crisi subjiciantur. **I Retsvidenskaben.** Der ønskes en Undersøgelse af, hvorvidt og for hvem Retsdecreter i Henseende til den ved dem trufne Afgjørelse ere forbindende efter de danske Love. Disquiratur, quatenus et quos legibus Danicis res judicatæ teneant circa ea, quæ iis statuuntur. **I Statsvidenskaben.** Der ønskes en Fremstilling af Pengekrisernes Væsen, Aarsager og Virkninger. Exponatur, quæ sit natura, quæ causæ, qui effectus difficultatum rei pecuniariæ et solvendi, quæ crises appellari consueverunt. **I Lægevidenskaben.** Hvilke Bidrag til Kundskab om Drets finere Bygning fremgaaer det af afdøde Professor Ibsens efterladte Præparater at han har ydet Videnskaben? Quid Ibsenium nostrum, qui nuper decessit, ad subtiliorem auris structuram cognoscendam contulisse, ex præparatis, quæ reliquit, apparet? **I Philosophien.** At oplyse Forholdet imellem Religiositet og Moralitet med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt hin er Grundlaget for denne eller denne for hin. Quænam inter pietatem religiosam et ethicam vitæ indolem intersit ratio ita disquiratur, ut ostendatur, quatenus alterum alterius sit fundamentum. **I classisk Philologi.** At undersøge Afsigelseerne fra den gamle attiske Sprogbrug i Anvendelsen af Verbets Maader og Tider hos de græske Skribenter fra det første og andet Aarhundrede efter Kristus, især Plutarchos og Lufianos. Exponatur, quid quantumque scriptores græci primi et secundi post Christum seculi, maxime Plutarchos et Lucianus, in modorum temporumque verbi usu a veterum Atticorum norma deflexerint. **I østerlandsk Philologi.** At fremstille Sufismens Oprindelse og Udvikling i den arabiske Poesi. Exponatur, quæ sit in poësi Arabum origo Sufismi ejusdemque progressus. **I Historie.** Af Rilderne at oplyse Den Gullands Forhold til Danmark og Sverrigs Rige og de Stridigheder, som imellem disse Riger opkom om Dens Besiddelse, fra dens Erobring af Valdemar Christoffersen indtil Freden i Brømsebro, da den afstodes til Sverrig. Ex fontibus illustretur quom, quæ ratio Gothlandiæ insulæ cum regnis Daniæ et Sveciæ intercesserit, tum, quæ lites inde ab insula per Valdemarum Christophori filium expugnata usque ad pacem Brømsebroensem, qua Sveciæ tradita est, de possessione ejus inter hæc duo regna ortæ sint. **I Naturhistorie.** Der forlanges en geognostisk-palæontologisk Beskri-

velse af en selvvalgt Del af Danmark, som ikke maa være mindre end to Dva-
dratmile. Desideratur descriptio geognostico-palæontologica partis alicujus Daniæ
ab ipso scriptore delectæ, quæ non minor duobus miliaris quadratis sit. **I**
Æsthetik. At ophjse, hvorledes den antike Ide om Skjæbnen træder frem i den
græske Tragedie. **I** **Mathematik og Astronomi.** At give en udførlig og klar
Fremstilling af de Opdagelser, hvormed den berømte engelske Astronom Edmund
Halley har beriget Astronomien og udvidet baade Geometrien og Physiken. Til en
fyldstgjørende Besvarelse af dette Spørgsmaal vil det ikke være tilstrækkeligt at
give et Udtog af hvad der om den nævnte Astronom findes hos Weidler, Montucla,
Baillly, Delambre og Robert Grant. Quibus inventis celeberrimus astronomus Bri-
tannicus Edmundus Halleus et auxerit astronomiam et locupletaverit geometriam
physicæque, copiose ac luculenter enarretur. Quo in negotio recte expediendo
neutiquam satis erit, summam duntaxat proferre, quæ de Halleio memoriæ pro-
diderunt Weidlerus, Montucla, Baillius, Delambrius ac Robertus Grantius. **I**
Physik og Chemi. Der gives en historisk Fremstilling af Striden imellem Con-
tacttheorien og den chemiske Theori for Galvanismen. Explicetur historia certa-
minis inter theoriam contactus et theoriam chemicam electricitatis galvanicæ.

1863.

Til Besvarelse af de i 1862—63 udsatte Prisopgaver indkom 9 Afhandlin-
ger, nemlig 1 over den theologiske, 3 over den retsvidenskabelige, 1 over den philo-
sophiske, 2 over den historiske, 2 over den æsthetiske Opgave. Af disse befandtse
2 retsvidenskabelige, 1 historisk og 1 æsthetisk Afhandling værdige til Prisen; den
theologiske Afhandling, 1 historisk og 1 æsthetisk Afhandling tilkjendtes accessit.
Forfatterne viste sig at være:

de kronede Afhandlinger:

Cand. jur. H. Barclai Halkjer til den ene retsvidenskabelige; For-
fatteren af den anden retsvidenskabelige Afhandling havde som kongelig
Embedsmand ikke Adgang til at deltage i Concurrencen,

Cand. theol. J. Paludan-Müller til den historiske,

Stud. mag. G. Brandes til den æsthetiske;

de accessit tilkjendte Afhandlinger:

Cand. theol. J. Nørregaard til den theologiske,

Stud. mag. H. J. Nielsen til den historiske,

Cand. philos. K. E. P. Hansen til den æsthetiske.

Bedømmelserne af de indkomne Afhandlinger vare følgende:

1. Besvarelsen af Opgaven i Theologien. Til Besvarelse af den for
Aaret 1862—63 udsatte theologiske Prisopgave: „En historisk-kritisk Burdering af
Schleiermachers „Reden über die Religion“, har Facultetet modtaget en paa Dansk
skreven Afhandling, med Zach. 4, 6 til Motto. Uagtet de fordelagtige Vidnesbyrd,
som denne Afhandling paa flere Steder giver om sin Forfatters theologiske Dan-
nelse, Færdighed i videnskabelig Tænkning og god Fremstillingsgave, har han dog
ikke vidst saaledes at gjøre sig til Herre over Stoffet, at der ved den givne Frem-
stilling vindes et klart og bestemt Indtryk af det omhandlede Skrifts Eiendommelig-
hed eller et tydeligt Indblik i dets levende Tanke. Skriftets Indhold er kun usulv-
stændigt oplyst; og naar Afhandlingens Forfatter væsentlig indskrænker sig til Be-
handlingen af Religionsbegrebet hos Schleiermacher, savnes ved dettes Udvikling
en nøiagtig Undersøgelse af „Følelsens“ Begreb i den særegne og omfattende Be-
mærkelse, hvori det allerede her er lagt til Grund i Schleiermachers Religionsystem.
Ved den kritiske Burdering af det omhandlede Værk har Afhandlingens Forfatter

vel paavist dets Forhold til Fortid og Samtid, men dets epokegjørende og blivende Betydning for Theologien og det kirkelige Liv i den paafølgende Tid har han ikke ladet ssee Net. Facultetet kan derfor ikke tilkjende Afhandlingen Prisen, men i Betragtning af dens flere gode Egenffaber et hædrende accessit.

Kjøbenhavn, den 30te September 1863.

H. N. Clausen. C. E. Scharling. C. Hermansen. J. A. Bornemann. F. Hammerich.

2. Besvarelsen af Opgaven i Retsvidenskaben. Til Besvarelse af den i Aaret 1862 udsatte Prisopgave: „Der ønskes en Undersøgelse af, hvorvidt og for hvem Retsdecreter i Henseende til den ved dem trufne Afgjørelse ere forbindende efter de danske Love“, er der til Facultetet indkommen tre Afhandlinger, der alle ere skrevne paa Dansk. Forfatteren af den af disse Afhandlinger, som har til Motto: „Qui damnare potest, is absolvendi quoque potestatem habet“, fr. 3 Dig. de re judicata 42—1 har i en usferholdsmæssig stor Del af samme bekræftiget sig med at undersøge Domindsigelsens Character; men dels er den Distinction, som efter Forfatterens Mening herved burde lægges til Grund, baade i sig selv og efter den danske Ret urigtig, dels bliver den hele Undersøgelse for saa vidt ørkesløs, som Forfatteren ikke tillægger sin Adskillelse nogen Betydning ved Besvarelsen af de Spørgsmaal, den stillede Opgave medfører. Forfatteren har derhos ikke blot forbigaaet flere vigtige herhenhørende Undersøgelser, s. Ex. angaaende andre Retsdecreter end de egentlige Domme, men selv de af ham undersøgte Spørgsmaal ere i det Hele behandlede paa en lidet fyldestgjørende Maade; navnlig savnes en omhyggelig Gjennemgaaelse af Praxis. Ligeoverfor disse væsentlige Mangler kan det ikke komme i Betragtning, at Afhandlingen indeholder enkelte forholdsvis bedre behandlede Partier, og Facultetet kan derfor ikke ansee Forfatteren værdig til at erholde den udsatte Præmie. Begge de andre Afhandlinger maae vi ansee for i og for sig værdige til at hædres med Præmedaillen. Forfatteren af Afhandlingen med Motto: „Res judicata dicitur, quæ finem controversiarum pronuntiatione judicis accipit, fr. 1 Dig. 44—2“, har den uomtvistelige Fortjeneste, at han i den hele Fremstilling har gennemført en bestemt Sondring mellem Retskraftens saakaldte negative og positive Function og derved er kommen til en strengere systematisk Behandling af den foreliggende Materie, end man hidtil i vor Literatur har kjendt. Dog har han ikke altid været heldig i Udførelsen af sin Plan; han har ikke paa alle Punkter formaaget at beherske sit Stof, ligesom hans Arbeide i Behandlingen af det Enkelte jævnlig mangler Skarphed og Klarhed og ofte forfalder til en trættende Vidtløftighed og Bredde, hvorved det taber i klar Overffuelighed. Men ligesom disse Arbeidets Mangler vistnok især maa tilskrives det overmaade rige Stof, som Forfatteren med stor Flid og Skjansomhed har hentet fra vore forskjellige Domssamlinger, saaledes vidner hans Arbeide i det Hele om en umiskjendelig videnskabelig Sands og en ikke almindelig Evne til grundig Behandling af rettlige Problemer. Den Afhandling, som bærer til Motto: „J'ai posé les principes et j'ai vu les cas particuliers s'y plier comme d'eux mêmes“, Montesquieu, staaer saavel i Henseende til den systematiske Behandling, som i Henseende til Stoffets Rigdom og omhyggelige Bearbeidelse ikke lidet tilbage for den foregaaende. Den Grundtanke, som Forfatteren søger at gennemføre, nemlig ubetinget og i enhver Henseende at frakjende Domspræmisserne Retskraft, har saaledes som han synes at forstaae den, neppe Hjemmel i den gjældende Retspraxis; han har derfor ogsaa paa flere Steder i Behandlingen af Enkeltighederne ladet sig forlede til ensidige og søgte Dpfattelser, s. Ex. ved Spørgsmaalet om criminelle Dommes Virkning i Gjentagelsestilsælde. Forfatterens Undersøgelse angaaende Dommens Retsvirkning for Trediemand lider derhos efter vort Skjøn under en Misforstaaelse af den almindelige Lære om dette Punkt og har derved faaet en skjæv Retning. Men paa den anden Side udmærker denne Afhandling sig ved en sjelden klar og livlig Fremstilling, ved en Mangfoldighed af skarpe og interessante Bemærkninger, ved en Ligelighed i Behandlingen af de enkelte Partier, Fortrin, der efter vor Mening veie op imod de ovenfor paaapegede Mangler. I Betragtning af de eiendommelige Fortrin, der udmærke hver af disse Afhandlinger, har Facultetet ikke troet at burde foretrække den ene for den anden, hvorfor vi have andraget paa Bemyndigelse til at tildele begge Forfatterne den academiske Prisbelønning.

Det juridiske Facultet, den 1ste October 1863.

J. Gram. A. Aagesen. J. Nellesmann. C. G. Holdt. C. Goos.

3. **Besvarelsen af Opgaven i Philosophien.** Den i 1862 udsatte philosophiske Prisopgave: „At oplyse Forholdet mellem Religiositet og Moralitet med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt hin er Grundlaget for denne eller denne for hin“ er bleven besvaret i en paa Dansk skreven Afhandling med Motto: „Den sjelfstændige är vittnesgill öfveralt i andens värld, äfven om hans gåfvor äro ringa“. Forfatteren har i denne forstandigt og klart anlagte Afhandling vist en Stræben efter en selvfølgelig Opfattelse af Opgaven, og har givet nogle Momenter til dens Besvarelse; men idet han ikke har kjendt, eller ikke benyttet, hvad der i Literaturen, navnlig i vor egen, findes af væsentlige Bidrag til Løsningen af Opgaven, er det i den liggende Problem ikke bragt frem i dets Fuldstændighed, og idet tillige hans Deduction af de Begreber, der danne hans Udgangspunct, mangler Klarhed og Stringens, bliver Moralitetens og Religiositetens Bæsen opfattet i en altfor vag og abstract Almindelighed, og Bestemmelsen af Grundforholdet har derfor maattet blive ufuldstændig. Vi kunne derfor ikke tilkjende Forfatteren den udsatte Præmie.

Kjøbenhavn, den 28de September 1863.

R. Nielsen.

H. Brøchner.

4. **Besvarelsen af Opgaven i Historie.** Der er indkommen tvende Besvarelser af den for dette Aar fremsatte Prisopgave: „Den Gullands Forhold til Danmarks og Sverrigs Rige og de Stridigheder, som imellem disse Riger opkom om Dens Besiddelse, fra dens Erobring af Baldemar Christoffersen indtil Freden i Brømsbro, da den afstodes til Sverrig“ — den ene med Motto: „Samme Land var udi Veien for Alle, som ud og ind vilde ad Sverrige“ o. s. v., den anden med Motto: „De tinge i Dage, de tinge i Aar“ o. s. v. Den førstnævnte af disse to Afhandlinger giver efter en passende Indledning om Gullands ældre Stilling en i det Hele god, om end vel sammentrængt, Fremstilling af de Forhold, som Opgaven kræver oplyste, og Forfatteren har benyttet de fleste og de vigtigste af de Kilder, som herved komme i Betragtning. Forfatteren er imidlertid gaaet temmelig let hen over flere væsentlige Punkter, ligesom adskillige omstridte Forhold ikke ere fremstillede med den Klarhed og Bestemthed, som det havde funnet ønskes. De sidste Afsnit, som handle om Forholdene, medens Søren Norby havde Den i Besiddelse, og i den følgende Tid indtil Freden i Brømsbro, ere især affattede saa kort, at de blive utilfredsstillende. Men, da Forfatteren ikke blot har lagt for Dagen et flittigt Studium af Kilderne, men ogsaa historisk Skjønksomhed i deres Benyttelse, have vi, uanset de nævnte Mangler, tilkjendt hans Afhandling Universitetets Prismedaille. Forfatteren af den anden Afhandling med Motto: „De tinge i Dage, de tinge i Aar“ o. s. v., gaaer, uden ved noget Tilbageblik paa ældre Tilstande at søge et Udgangspunct, strax over til Besvarelsen af Opgaven. Hans Fremstilling har en Brede, som nok kan gaae an, hvor det gjælder om væsentlige Punkter, men som oftere bliver trættende, idet Forfatteren ikke har vidst at skjelne mellem det Væsentlige og det Uvæsentlige og behandler det Ubetydelige og Uigegyldige med samme Bidløstighed som det Vigtige. Dette staaer i Forbindelse med, at Forfatteren har benyttet Kilderne uden at sondre mellem deres forskjellige Værd og Brugbarhed. Han har derved skabt sig selv unødvendige Vanskeligheder og indladt sig paa Ojendrivelser, som kunde være sparede. Fremstillingen er ikke heldig og rober paa flere Steder i Balget af de enkelte Udtryk Mangel paa Smag. Forfatteren har imidlertid ved dette Arbejde lagt en umiskendelig Flid for Dagen og vist megen Læsning baade af Kilderne og andre Skrifter, hvorfor vi have tilkjendt hans Afhandling et accessit.

Kjøbenhavn, den 23de September 1863.

F. Schiøn.

C. F. Allen.

5. **Besvarelsen af Opgaven i Æsthetik.** Til Besvarelse af den i 1862 udsatte æsthetiske Prisopgave: „At oplyse, hvorledes den antike Ide om Skjæbnet træder frem i den græske Tragedie“, ere to Afhandlinger indleverede. Forfatteren af den første Afhandling, med Motto: „Sie (die Kunst) sieht den Menschen in des Lebens Drang und wälzt die größre Hälfte seiner Schuld den unglückseligen Gestirnen zu“ — viser saavel i den almindelige Begrebsudvikling en uddannet Evne til grundig og skarp philosophisk Tænkning, som i Opfattelsen af Digterværkerne et sundt Blik og Fortrolighed med Oldtidens Anskuelsesmaade og Poesi. Om der

derfor ogsaa i Enkeltheder kan være Tvivl om Rigtigheden af hans Opfattelse af de forskjellige Nuancer, i hvilke Skjæbneforestillingen finder sit poetiske Udtryk, og om end Fremstillingen med Hensyn til Euripides er noget skizzeret, finde vi ham dog fuldkommen værdig til den udsatte Præmie. — I den anden Afhandling, med Motto: „So ist das Wort Schicksal in der Tragoedie selber die unendliche des Weltalls“, — savne vi en Tilkuftning af den historisk-philologiske Fremstilling til en æsthetisk Begrebsudvikling, og paa flere Steder Skarphed og Rigtighed i Opfattelsen; men, da Afhandlingen ikke blot røber Selvtænsfomhed og Studium af Digterne, men udmærker sig ved en livlig Form og mange træffende Bemærkninger, troe vi ikke at kunne nægte dens Forfatter et accessit.

Kjøbenhavn, den 29de September 1862.

J. L. Møsing.

H. Brøchner.

De for Aaret 1863—64 udsatte Prisopgaver vare følgende:

I Theologien. En Skildring af Biskop Jesper Brochmand som theologisk og æsthetisk Skribent. Adumbretur ingenium Caspari Brochmand, episcopi olim Siellandiae libris ejus theologicis et asceticis consultis. **I Lovkyndighed.** Læren om de foreløbige Love efter dansk Statsret udvikles og belyses ved Sammenligning med de tilsvarende Regler i de vigtigste fremmede constitutionelle Forsatninger. De legibus subitaneis (quas provisorias vocant) juris publici Danici præcepta explicentur illustrenturque comparatione eorum, quæ de eodem legum genere sancita sunt in præcipuis civitatibus exteris, quæ temperatam ex regia et populari potestate legum lationem habent. **I Statsvidenskaberne.** Hvilke Aarsager maa det tilskrives, at Guldsøets Pris kun ubetydelig er dalet i Forhold til dets overordentlig stigende Production i Californien og Australien? Quibus causis effectum est, ut auri pretium, proventu ejus ex California et Australia insigniter aucto, non valde nec pro portione diminutum sit? **I Lægevidenskaben.** Hvilket practisk Udbytte har den senere Tids Uroscopia at fremvise saavel med Hensyn til Diagnosen som Therapien? Exponatur, quid horum temporum uroscopia attulerit utilitatis practicæ vel ad diagnosin vel ad therapiam. **I Philosophien.** At give en Analyse af Kants „Kritik der Urtheilskraft“ og paavise dette Værks Betydning for de efterfølgende philosophiske Systemer. Exponatur, quid Kantius in libro suo, qui „Kritik der Urtheilskraft“ inscribitur, sibi proposuerit, quantumque ad systemata quæ secuta sunt philosophica efformanda hoc libro effecerit. **I classisk Philologi.** At fremstille Digteren Ovids Afvigelser fra den ældre og almindeligere Sprogbrug i Orddannelse og Ordbetydning. Quærat, quid Ovidius poeta in verbis verborumque usu novaverit. **I østerlandsk Philologi.** At udvikle Brahmanernes og Buddhisternes Lære om Sjælevandringen og dens Ende. Exponatur doctrina Brahmanorum et Buddistarum de natura et fine migrationis animarum. **I Historie.** Efter en Udsigt over Peter Frederik Suhms Levnet og personlige Forhold kræves en paa en Kritik af hans Arbejder og Methode støttet Burdering af hans Fortrin og Mangler som historisk Forfatter, og den Betydning, han har havt for Studiet af de nordiske Rigers Historie. Vita et fatis Petri Frederici Suhmii adumbratis, crisi scriptorum ejus methodique historicæ exponatur, quæ ejus fuerint vel virtutes vel defectus in historia scribenda et exploranda, quidque ad historiam regnorum septentrionalium promovendam effecerit. **I Naturhistorie.** Der ønskes en systematisk kritisk Fremstilling af de i vore Ferskvande levende Slægter og Arter af Krebbedyrfamilien Daphnide (Cladocera). Desideratur descriptio zoologica, systematica et critica crustaceorum in aquis dulcibus Danicæ viventium et ad Familiam Latreillianam Cladocerarum pertinentium. **I Æsthetik.** I hvilket Forhold staaer

det nationale Element i Poesien til det alment Poetiske, og hvilke Conseqventer for hints Berettigelse og Betydning ligge i dette Forhold? **I Matematik og Astronomi.** At forklare og anvende de af Möbius og Plücker indførte plane Coordinatssystemer, det ene med tre faste Punkter, det andet med tre faste Linier. Explicentur et applicentur systemata coordinatarum in plano ab illustrissimis viris, Möbius et Plücker, inventa, alterum quidem cum tribus punctis fixis, alterum cum tribus lineis fixis. **I Physik og Chemi.** Hvorvidt kan man hævde den Paastand, at der indenfor Chemiens Omraade er paavist egentlige Naturlove og hvilke ere disse? Quo jure affirmari potest, intra fines Chemiæ demonstratas esse leges naturæ proprie sic dictas?

VI.

Academiske Promotioner.

Forskjellige Fritagelser og Afgjørelser med Hensyn til Erhvervelsen af academiske Grader.

— Adjunct ved Roskilde Cathedralsskole C. B. Smith blev ved allerhøieste Resolution af 13de November 1858 fritagen fra Bestemmelserne i Bekjendtgjørelsen af 19de Mai 1854 § 1, sammenholdt med Forordningen af 9de Januar 1824 § 2, saaledes at det blev ham tilladt at disputere for den philosophiske Doctorgrad ved Kjøbenhavns Universitet uden forinden at have underkastet sig en Magisterconferents i Overensstemmelse med Universitetsfundatsen af 7de Mai 1788 Cap. V. § 4.

— Ved allerhøieste Resolution af 16de December 1859 blev der derpaa, efter Ministeriets derom nedlagte allerunderdanigste Forestilling, meddelt det philosophiske Facultet Bemyndigelse til at conferere Docent i nordisk Sprog og Literatur ved Kjøbenhavns Universitet, samme C. B. Smith, den philosophiske Doctorgrad uden mundtligt Forsvar af den af ham for Graden skrevne og af Facultetet antagne Afhandling: „Animadversa quædam de pronomibus primitivis“, 3die Del af hans Skrift: „De locis quibusdam grammaticæ linguarum Balticarum & Slavonicarum“, dog under den Betingelse, at Afhandlingen, forinden Graden conferedes ham, blev at bekjendtgjøre ved at udgives i Trykken*).

— Med Hensyn til Cancellist C. Rosenberg erklærede Ministeriet sig i Skrivelse af 16de November 1860 enigt med Consistorium i, at han ved at have underkastet sig den fuldstændige juridiske Examens theoretiske Deel maatte, skjøndt han til samme Examens practiske Prøve ikkun havde erholdt Charakteren Haud illaudabilis, ansees for at have fyldestgjort den i Forordningen af 9de Januar 1824 § 2 „bedste Charakter i det juridiske Facultets Embedsexamen“ fordrede Betingelse for umiddelbar Afgang til at disputere for Doctorgraden i det philosophiske Facultet.

— Cand. theol. J. Meinert blev det ved allerhøieste Resolution af 20de Marts 1863 tilladt, uagtet han til theologisk Embedsexamen ikkun havde erholdt Charakteren Haud illaudabilis, at erhverve Doctorgraden i det mathematisk-

*) Sfr. om et aldeles lignende Tilfælde „Meddelelserne“ om Universitetet 1849—1856, Side 653.